

R.A. Monitorul Oficial
Centrul pentru relații cu publicul
CONFORM CU ORIGINALUL

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVI) — Nr. 1451

PARTEA A III-A
PUBLICAȚII ȘI ANUNȚURI

Marti, 29 decembrie 2015

PUBLICAȚII ȘI ANUNȚURI

COMUNICĂRI DE ACTE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 182/1/2012

Sentiința Civilă nr. 3563

Ședința publică din 19.12.2014

Curtea constituită din:

Președinte: Severin Daniel Gheorghe

Grefier: Trotea Mariana

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a fost reprezentat de procuror Costea Camelia

Pe rol soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de reclamantul MINISTERUL PUBLIC - PARCHETUL DE PE LĂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE în contradictoriu cu pârții POPESCU DAN IOAN - persoana cercetată, POPESCU ELENA - persoană cercetată, STATUL ROMÂN prin MINISTERUL FINANȚELOR PUBLICE, AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE ȘI ERHAN DANIEL, moștenitor legal al expertului contabil Erhan Leonida având ca obiect „controlul averilor (Legea nr. 115/1996) - recurs (Dec.3932/2011 ICCJ - Secția de Contencios Administrativ și Fiscal)“.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 02.12.2014, susținerile părților fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea data, care face parte integrantă din prezenta hotărâre când Curtea, pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise și având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru 09.12.2014, 16.12.2014 și apoi pentru azi, 19.12.2014 când a pronunțat următoarea sentință:

CURTEA,

La data de 21 iulie 2005, în conformitate cu dispozițiile art. 21, 22 și 23 din Legea nr. 115/1996, raportat la art. 9-12 din aceeași lege, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 161/2003 și OUG nr. 24 din 21 aprilie 2004, Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a sesizat Comisia Specială cu cererea de cercetare a averii domnului Dan Ioan Popescu, fost ministru în cadrul Ministerului Economiei și Comerțului, iar apoi ministru de stat.

Cererea de cercetare a avut ca fundament sesizarea nr. 163 din 27 iunie 2005 a Centrului de Resurse Juridice din care rezultă că, între averea declarată la data investirii în funcția de ministru a domnului Dan Ioan Popescu și aceea dobândită pe parcursul exercitării funcției s-au constatat diferențe vădite în sensul că, unele bunuri cuprinse în declarațiile de avere nu puteau fi dobândite din veniturile declarate.

Prin Ordonanța nr. 1 dată în Camera de Consiliu de la 16 ianuarie 2006 în dosarul nr. 6/2005, Comisia Specială de Cercetare a Averii persoanelor prevăzute în art. 21 alin.1 din Legea nr. 115/1996 a admis cererea de cercetare formulată de Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință:

- a constatat că cercetații Dan Ioan Popescu și Elena Popescu domiciliați în București, Calea Victoriei nr. 155, bl. D.1, sc. 3, etj. 1, ap. 73, sector 1, nu justifică în perioada 12 decembrie 2000 - 14 decembrie 2004 caracterul licit al unor bunuri în valoare de 46.029.123.730 RON;

- a dispus aplicarea de măsuri asiguratorii, prin instituirea sechestrului asigurător asupra următoarelor bunuri imobile, din cele în număr de 23, dobândite de cercetați în perioada supusă cercetării:

- teren curți - construcții în suprafață de 490 mp situat în intravilanul orașului Azuga, strada Garbovei, F.N., lot 40, pct. Monument cu nr. de cadastru provizoriu 317 dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autenticat sub nr. 2040 din 22 august 2001 de B.N.P. Mărgărit Mușat - Câmpina;

- teren în suprafață de 500 mp situat în intravilanul orașului Azuga, județul Prahova, pct. „La Monument“ lot 33, înscris în C.F. nr.177 N. Azuga, nr. cadastral 102, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autenticat sub nr.1092 din 5 mai 2002 de B.N.P. Rodica Coliban - București;

- teren curți - construcții în suprafață de 801 mp situat în intravilanul orașului Azuga, str. Prahovei nr. 16, cu nr. cadastral provizoriu 413 dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autenticat sub nr. 2323 din 3 iulie 2002 de B.N.P. Mărgărit Mușat - Câmpina;

- teren în suprafață totală de 1669 mp, din care 978 mp fânață și 691 mp pădure, situat în intravilanul orașului Azuga, pct. „Sorica“, F.N, lot 1, județul Prahova cu nr. cadastral provizoriu 441, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autenticat sub nr. 3498 din 24 octombrie 2002 de B.N.P. Mărgărit Mușat - Câmpina;

- teren fâneată în suprafață de 493 mp situat în intravilanul orașului Azuga str. Gârbovei, F.N., lot 39, nr. cadastral provizoriu 451, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 3888 din 29 noiembrie 2002 a B.N.P. Rodica Coliban – București;

- teren în suprafață de 502 mp (523,67 mp din măsurători cadastrale) situat în orașul Azuga, str. Gârbovei, lot 30, județul Prahova, înscris în C.F. nr. 198 N a localității Azuga nr. cadastral al parcelei 591, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 1879 din 5 decembrie 2003 de B.N.P. Rodica Coliban – București;

- teren în suprafață de 475 mp situat în intravilanul orașului Azuga, str. Gârbovei F.N., lot nr. 38, înscris în C.F. nr. 198 N cu nr. cadastral al parcelei 259, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 1878 din 5 decembrie 2003 de B.N.P. Rodica Coliban – București;

- teren în suprafață de 467 mp (523 mp din măsurători cadastrale) situat în orașul Azuga, str. Gârbovei F.N., înscris în C.F. nr. 101 N, cu nr. cadastral al parcelei 119, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 713 din 28 aprilie 2004 de B.N.P. Rodica Coliban – București;

- apartamentul nr. 2 situat în București, str. Uruguay nr. 12, dobândit în baza contractului de asociere civilă nr. 880 din 18 iunie 2003 încheiat între cercetata Elena Popescu și constructorul Dumitrescu Virgil Radu Ion.

În consecință, cauza a fost trimisă spre soluționare la Înalta Curte de Casație și Justiție spre a se proceda potrivit art. 24 alin. 1 din Legea nr. 115/1996, cu referire la art. 53 din Legea nr. 304/2004 republicată.

În adoptarea acestei soluții, Comisia a reținut, următoarele:

- cu referire la normele aplicabile în cauză, s-a reținut incidența dispozițiilor art. 10 din Legea nr. 115/1996, modificată și completată prin Legea nr. 161/2003 și Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24 din 21 aprilie 2004 privind creșterea transparenței în exercitarea demnităților publice, precum și intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției, aprobată prin Legea nr. 601 din 16 decembrie 2004.

- în temeiul normelor evocate, Comisia a stabilit că Dan Ioan Popescu face parte din categoria persoanelor care au obligația declarării averii în forma și condițiile stabilite de lege, dată fiind calitatea acestuia de membru al guvernului și deputat în perioada 2000 - 2004, iar potrivit celorlalte norme, în cazul declanșării procedurii de control a averii, controlul se extinde și asupra veniturilor și averii soției, doamna Elena Popescu, persoana care, în puterea legii, a dobândit calitatea de cercetată;

- relativ la modul de sesizare a Comisiei, aspect contestat de cercetată, s-a reținut, în esență, că cererea formulată și completată de Procurorul General a fost justificată, chiar dacă nu era însoțită de toate înscrisurile doveditoare, fiind formulată în concordanță cu exigențele dispozițiilor art. 11 din Legea nr. 115/1996.

În opinia Comisiei, chiar dacă actul de sesizare ar fi fost incomplet din perspectiva aspectelor contestate, o atare împrejurare nu este de natură să împiedice efectuarea cercetării și cu atât mai puțin să constituie motiv de nulitate a sesizării.

În acest context, Comisia a subliniat că cercetății nu au pus la dispoziția sa toate declarative și dovezile referitoare la averea dobândită și nici nu au prezentat elemente de identificare ale conturilor bancare pe care le-au deținut în țară în perioada de referință;

- cu referire la veniturile obținute și la cheltuielile efectuate de către cercetată, Comisia a stabilit că perioada supusă controlului se încadrează de la data de 12 decembrie 2000 (corespunzător datei la care cercetatul Dan Ioan Popescu a depus declarația de avere ca deputat) și până la data de 14 decembrie 2004.

Cererea cercetăților privind extinderea perioadei de control până la finele lunii decembrie 2004, data ce coincide cu revocarea cercetatului Dan Ioan Popescu din funcția de ministru, a fost respinsă de Comisie, motivat de împrejurarea că semnificația acestei cereri era includerea în calculul veniturilor și a sumelor de 15.063.094.970 ROL și 136.506.670 ROL, dobândite de Elena Popescu cu titlu de salarii de la SC ITAL AGENCY SRL la finele lunii decembrie 2004.

Invocând dispozițiile Regulamentului nr. 1/2004 al BNR privind efectuarea operațiunilor valutare, Comisia a stabilit, în raport cu probele existente, că moneda în care s-a întocmit balanța de venituri și cheltuieli este moneda națională - ROL.

Expertiza efectuată în cauză a stabilit că, în perioada de referință, cercetății au realizat venituri în suma de 54.401.616.235 ROL, sumă din care Comisia a exclus veniturile încasate de cercetata Elena Popescu în luna

decembrie 2004, respectiv 15.063.094.970 ROL și 136.506.670 ROL, motivat de faptul că sumele nu pot justifica dobândirea licită a bunurilor achiziționate anterior acestei perioade.

Cererea cercetăților privind includerea în venituri și a sumei de 493.000 USD, obținută din cesionarea părților sociale pe care aceștia le dețineau la SC ITAL AGENCY SRL, a fost respinsă de Comisie, motivat de împrejurarea că actul de cesionare este un act juridic fictiv și fondat pe o cauză falsă, astfel cum rezultă din operațiunile desfășurate în cursul cesionării și după aceasta când, în realitate, cercetății au continuat să administreze și să conducă societatea menționată.

În fine, relativ la aspectul anterior enunțat, Comisia a stabilit că, deși cercetății au depus extrase bancare ce confirmă primirea sumei de 986.000 USD, urmarea a cesiunii amintite, documentele nu pot avea valoare probatorie, având în vedere că acestea nu poartă ștampila băncii, iar cercetății nu au făcut dovada că aceste sume au stat la baza achiziționării unor bunuri.

Relativ la cheltuielile efectuate de cercetății în perioada supusă controlului, expertiza efectuată în cauză a stabilit că acestea însumează un total de 66.558.207.775 ROL.

La această sumă, Comisia a apreciat că se impune adăugarea sumei de 4.438.148.450 ROL (diferența de valoare ce rezultă din calculul valorii de impozitare a imobilelor case de vacanță din orașul Azuga față de suma menționată în declarația de avere), a sumei de 1.575.440.000 ROL (contravaloarea obiectelor de artă, bijuterii, colecții numismatice) și a sumei de 1.624.441.440 ROL (cheltuieli de întreținere).

În concluzie, Comisia a reținut că totalul cheltuielilor efectuate de cercetății se ridică la suma de 74.196.237.695 ROL, iar în raport cu veniturile obținute, 28.167.114.235 ROL, s-a conchis că cercetății nu pot justifica în perioada 12 decembrie 2000 - 14 decembrie 2004 caracterul licit al unor bunuri în valoare de 446.029.123.730 ROL.

Potrivit art.24 alin. 1 din Legea nr. 115/1996, cu referire la art. 53 din Legea nr. 304/2004 republicată, cauza a fost înaintată Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind înregistrată la această instanță sub nr. 2163/1/2006.

În această fază procesuală cercetății au depus la dosarul cauzei un memoriu privind situația veniturilor și cheltuielilor în perioada supusă controlului însoțit de înscrisuri doveditoare.

Prin decizia nr. 1 din 1 octombrie 2007, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul special - Legea nr. 115/1996 a închis dosarul privind pe cercetății Dan Ioan Popescu și Elena Popescu și a ridicat măsura sechestrului asigurător asupra bunurilor menționate în dispoziționalul Ordonanței nr. 1 din 16 ianuarie 2006 a Comisiei Speciale de Cercetare a Averii Persoanelor.

Pentru a hotărî astfel, instanța supremă a reținut următoarele argumente:

Pomind de la principiul constituțional relativ la prezumția de liceitate a bunurilor dobândite, s-a apreciat că, sesizarea completată ulterior de Procurorul General nu a fost însoțită de dovezile necesare și suficiente declanșării unei atare proceduri, iar Comisia, efectuând doar demersurile pe care le-a considerat de cuviință, a impus cercetăților sarcina probei, cu încălcarea principiului menționat.

Relativ la soluționarea excepției de nulitate a sesizării Comisiei, s-a relevat că motivarea Comisiei, bazată pe un probatoriu insuficient, este contradictorie, iar aspectele invocate de cercetății în susținerea acesteia au fost întemeiate în parte, însă, în absența unei reglementări imperative ce ar putea sancționa cu nulitatea un atare demers și față de împrejurarea că interesul părților în cauza este conform cu principiul aflării adevărului și accesului liber la justiție, s-a apreciat că sesizarea, deși deficitară și incompletă, nu poate fi considerată nulă.

În ceea ce privește perioada supusă controlului, instanța supremă a reținut că, soluția de respingere a cererii cercetăților de a fi avută în vedere și perioada până la 29 decembrie 2004, este fundamental greșită.

S-a relevat în acest sens că, intervalul de timp avut în vedere de către Comisie este cel în care cercetatul Dan Ioan Popescu a avut calitatea de deputat, iar nu cea de ministru, aceasta din urma fiind calitatea ce a generat, în fapt, sesizarea Comisiei.

Concluzionând asupra acestor aspecte, instanța supremă a reținut că perioada supusă controlului o constituie intervalul de timp situat între 29 decembrie 2000 - 29 decembrie 2004, iar sumele obținute ca salarii de cercetata Elena Popescu la finele acestui interval sunt licite și vor fi luate în calculul veniturilor legal dobândite.

Referitor la veniturile realizate de cercetății, instanța supremă a reținut că sumele încasate de cercetata Elena Popescu, cu titlu de salarii la finele lunii

decembrie 2004, înlăturare nejustificat de Comisie, vor fi avute în vedere la capitolul venituri realizate de cercetați.

În ceea ce privește suma de 986.000 USD, echivalentul la acel moment a 26.234.502.000 ROL, instanța supremă a reținut că aceasta a fost înlăturată de către Comisie în mod nelegal.

În concluzie, instanța supremă a constatat că totalul sumei reprezentând veniturile încasate de cercetați a fost de 69.601.217.875 ROL.

În privința cheltuielilor efectuate de cercetați, instanța supremă a reținut că stabilirea acestora este rezultatul greșitei interpretări a probelor administrate în cauză, iar soluția Comisiei vizând acest aspect a fost adoptată cu încălcarea prezumției de licitate și a principiului în dubio pro reo.

Relativ la construcția unei a doua case de vacanță în localitatea Azuga, s-a reținut că, includerea sumei de 4.438.148.750 ROL, la capitolul cheltuieli, este greșită în raport cu înscrisurile aflate la dosarul cauzei.

Astfel, apărarea cercetaților potrivit căreia există o singură casă de vacanță și o anexă gospodărească (seră), care are un bransament separat la gaze și a fost construită în anul 2000, înainte de perioada supusă controlului, este confirmată de certificatul de urbanism din august 2000, autorizația de construcție din august 2000, procesul verbal de finalizare a lucrărilor din 5 ianuarie 2001, precum și certificatul fiscal ce atestă existența unei singure proprietăți deținute de cercetați în localitatea Azuga.

În opinia instanței supreme, aceste înscrisuri nu au fost combătute sau contestate așa încât, includerea sumei amintite la capitolul cheltuieli este nejustificată, motiv pentru care această sumă a fost înlăturată.

Un alt aspect a vizat includerea de către Comisie la capitolul cheltuieli a sumei de 1.575.440.000 ROL (echivalentul a 40.000 Euro), reprezentând contravaloarea obiectelor de artă, bijuterii și colecții numismatice.

Instanța supremă a reținut că, atât existența bunurilor cât și valoarea acestora a fost stabilită în mod subiectiv, prin simpla apreciere a Comisiei, în condițiile în care, la dosarul cauzei nu există dovezi care să ateste, în perioada supusă controlului, dobândirea unor bunuri în valoarea amintită. Mai mult, lipsa probatorilor nu putea fi reproșată cercetaților, în caz contrar fiind încălcate dispozițiile relative la sarcina probei.

În același sens, s-a relevat că, potrivit declarației de avere din 7 mai 2005, bunurile respective au fost dobândite începând din anii 1971, 1975-2005, prin moștenire ori din repatrierea soției, conform documentelor vamale sau achiziționate. Însă, în absența oricărei probe privind achiziționarea acestor bunuri, în perioada supusă controlului, aprecierea Comisiei este nefundamentată așa încât, suma amintită se impune a fi exclusă din capitolul cheltuieli.

S-a apreciat, totodată, relativ la cheltuielile de întreținere ale cercetaților, că suma de 1500 Euro se justifică în raport cu numărul imobilelor deținute de cercetați, cu implicații asupra impozitelor, întreținerii lor și standardul de viață al persoanelor în cauză, motiv pentru care instanța supremă a înlăturat apărărilor formulate de cercetați din această perspectivă.

În concluzie, instanța supremă a reținut că totalul cheltuielilor efectuate de cercetați, în perioada supusă controlului, a fost de 68.183.649.215 ROL.

Comparând suma stabilită a veniturilor obținute de cercetați 69.601.217.875 ROL cu suma stabilită a cheltuielilor efectuate de aceștia 68.183.649.215 ROL, în perioada supusă controlului, instanța supremă a constatat că nu există niciun element de diferență care să ateste dobândirea ilicită a unor bunuri, motiv pentru care se impune închiderea dosarului potrivit dispozițiilor art. 18 alin. 3 din Legea nr. 115/1996 astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 161/2003.

Soluția privind ridicarea sechestrului asigurator a fost avută în vedere de instanța supremă în raport cu soluția adoptată pe fond.

Împotriva acestei hotărâri, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a declarat recurs.

În sprijinul recursului declarat, Ministerul Public a formulat în scris și a susținut oral, prin reprezentant, două motive de casare:

Prin unul din motive, s-a susținut că hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a legii, motiv ce se subscrisse dispozițiilor art. 304 pct. 9 din Codul de procedura civilă.

Prin cel de-al doilea motiv de recurs, ce se subscrisse dispozițiilor art. 304¹ din Codul de procedura civilă, s-a susținut că hotărârea atacată se grefează pe o situație de fapt greșit stabilită în raport cu probele administrate în cauză.

La termenul din 24 martie 2008, fixat pentru judecata recursului, Completul de 9 Judecători a invocat, din oficiu, excepția necompetenței

materiale în soluționare recursului, în raport cu modificările aduse Legii nr. 115/1996, privind declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere, prin Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Integritate.

Prin încheierea de amânare a pronunțării deciziei, Completul de 9 Judecători a respins excepția de necompetență materială în soluționarea prezentei cauze, reținând, în esență, faptul că în cauză hotărârea de fond a fost pronunțată la data de 01 octombrie 2007, iar, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 144/2007 privind Agenția Națională de Integritate, art. 21 din Legea nr. 115/1996 a fost abrogat, dispozițiile abrogate fiind preluate însă în cuprinsul art. 46 teza a II - a, potrivit căruia competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal.

Prin Decizia nr. 220 din data de 7 aprilie 2008, Completul de 9 Judecatori al Înaltei Curți de Casație și Justiție a admis recursul declarat de Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție împotriva Deciziei nr. 1 din data de 01 octombrie 2007, pronunțată în dosarul nr. 2163/1/2006 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul Special - Legea nr. 115/1996.

A casat hotărârea atacată și a trimis cauza Secției de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, spre competență soluționare.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de recurs a reținut că soluția a fost dată cu interpretare și aplicarea greșită a legii, motiv de recurs prevăzut de art. 304 pct. 9 din Codul de procedură civilă, pentru următoarele argumente:

- La emiterea Deciziei nr. 1 din 1 octombrie 2007 nu au fost respectate dispozițiile art. 17 alin.1 din Legea nr. 115/1996, care prevăd că judecarea cauzei (în cazul în care comisia de cercetare a constatat că dobândirea unei cote - părți sau a anumitor bunuri determinate, dobândite de persoana a cărei avere este supusă controlului, nu au caracter ilicit) se face pornind de la probele administrate în fața comisiei de cercetare, iar la prima zi de înfațișare, părțile pot solicita probe noi.

- Din interpretarea textelor ce vizează sesizarea și soluționarea cauzelor privind controlul averilor nu rezultă că instanța soluționează această cauză ca o instanță de control judiciar, însă Completul Special - Legea nr. 115/1996 al Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a comportat ca o instanță de control judiciar și în sentința atacată a făcut numai referință la cele reținute de Comisia de cercetare, deși a fost sesizată să soluționeze cauza pe fond.

- Fiind un litigiu civil, sunt pe deplin aplicabile dispozițiile art. 129 alin. 5 Cod procedura civilă - care prevăd rolul activ al judecătorului; cu toate acestea, Completul special - Legea nr. 115/1996 al Înaltei Curți de Casație și Justiție nu a stabilit dacă modificările intervenite în acționariatul S.C. Ital Agency s-au reflectat și în declarațiile de avere ale cercetaților Dan Ioan Popescu, mai ales că art. 6 alin.2 din Legea nr. 115/1996 prevede obligația persoanelor ce dădeau declarație de avere ca anual să fie actualizate, dacă erau întocmite acte de înstrăinare cu titlu oneros sau gratuit, făcute în timpul exercitării mandatului sau al îndeplinirii funcției, a bunurilor de valoare cuprinse în declarație.

- Din declarația de avere dată la 9 ianuarie 2001 cercetatul Dan Ioan Popescu a menționat faptul că deține 25% părți sociale la S.C. Ital Agency, iar soția sa tot 25% din părțile sociale la aceeași firmă.

Din probele administrate rezultă că aceștia au încheiat contractul de cesiune nr. 742 din 9 februarie 2001 și au primit suma de 493.000 USD fiecare reprezentând contravaloarea părților sociale la S.C. Ital Agency dar nu s-a stabilit dacă, ulterior, cercetatul a întocmit declarația de avere potrivit art. 6 alin. 2 din Legea nr. 115/1996 pentru că a fost „înstrăinat” unul dintre bunurile înscrise în declarația de avere inițială.

- În acest context, s-a constatat că, la pronunțarea soluției, Completul special - Legea nr. 115/1996 a luat în calcul veniturilor licite obținute suma de 986.000 USD reprezentând contravaloarea părților sociale și a înlăturat susținerile Comisiei de cercetare, dar fără a ține seama de faptul că și după cesionarea ulterioară a părților sociale, cercetata Elena Popescu a continuat să aibă calitatea de administrator al S.C. Ital Agency S.R.L., în această calitate încasând, cu titlu de salariu, dar la sfârșitul lunii decembrie 2004, suma de 15.063.094.070 Rol + 136.506.670 Rol.

A apreciat instanța de recurs că, în activitatea de verificare a provenienței bunurilor, pentru a se evita situația în care achiziționarea unor bunuri să poată fi justificată cu venituri ce au fost dobândite ulterior, se efectuează o eşalonare a veniturilor și cheltuielilor pe anumite perioade, în funcție de

dobândirea unor bunuri mai importante, Completul special - Legea nr. 115/1996 neprocedând în acest mod.

În continuare, s-a reținut de către Completul de 9 Judecători că, nici în privința cheltuielilor, Completul special - Legea nr. 115/1996 nu a avut în vedere cheltuielile făcute cu edificarea unei construcții (anexă gospodărească), dar și diferențele între declarația de avere și situația existentă.

Astfel, a observat instanța de control judiciar că, în declarația de avere dată la 9 ianuarie 2001, ca și în cea dată la 12 decembrie 2000, cercetatul Popescu Ioan Dan a indicat ca fiind proprietar, între alte locuințe, a unei vile plus dependențe cu o suprafață construită de cea 280 mp, iar din actele depuse la dosar rezultă că la 5 ianuarie 2001 a fost încheiat procesul verbal de recepție a lucrărilor la anexa gospodărească.

Sub acest aspect, s-a apreciat că nu s-a verificat și nu s-a solicitat administrarea de noi probe, din care să rezulte exact care este situația acestei construcții, mai ales că adresa nr. 1110 din 14 februarie 2006 emisă de Primăria orașului Azuga face referiri la amprenta la sol a imobilului situat în orașul Azuga, str. Gârbovei, lot nr. 51 și la cel deținut în orașul Azuga, str. Gârbovei, lot nr. 52 și nu la suprafața construită, iar dacă ar fi în discuție o dependență, așa cum susțin cercetații, trebuia verificat de ce apar două loturi de teren.

De asemenea, s-a constatat că în cauză trebuia stabilit când au fost finalizate lucrările la această construcție, pentru a se putea stabili dacă aceste cheltuieli trebuiau luate în calcul, fiind important de stabilit și suprafața construită pentru fiecare imobil pentru că, în funcție de aceasta, se stabilește valoarea imposibilă.

Cu mențiunea că la rejudecare vor fi avute în vedere și celelalte motive de recurs invocate, precum și îndrumările menționate mai sus, Completul de 9 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, față de prevederile art. 21 din Legea nr. 115/1996, preluate în art. 46 teza a II - a din Legea nr. 144/2007, care stabileau competența de a judeca litigiile privind controlul averilor ca aparținând Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, în cazul verificărilor privind ministrii, senatori și deputați, a trimis cauza spre rejudecare la Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție spre competență soluționare.

Cauza a fost înregistrată la Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 01 aprilie 2009, sub dosar nr. 2939/1/2009, fiind trimis spre rejudecare de Completul de 9 Judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul art. 46 fraza a III - a din Legea nr. 144/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, cu modificările și completările la data pronunțării Deciziei nr. 220/2008.

În cursul rejudecării cauzei, a fost adoptată Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, iar prin art. 33 pct. 16 din această lege, au fost abrogate art. 41-57 din Legea nr. 144/2007.

De asemenea, prin art. 35 din Legea nr. 176/2010 au fost aduse modificări și completări și Legii nr. 115/1996, cu modificările și completările ulterioare, fiind înlăturată tratarea diferențiată a cauzelor, în raport cu rangul demnității deținute de persoana cercetată, Comisiile de cercetare a averilor fiind înlocuite doar la nivelul Curților de apel, iar competența de judecată a sesizărilor aparținând exclusiv secțiilor de contencios administrativ și fiscal de la nivelul acestor instanțe, urmând ca recursul să fie judecat la Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Reținând că Legea nr. 176/2010 nu conține dispoziții tranzitorii cu privire la cauzele aflate în curs de judecată la data intrării ei în vigoare, 05 septembrie 2010, rezultă că, în ceea ce privește cauza de față, sunt incidente dispozițiile art. 31 din Legea nr. 115/1996, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „dispozițiile prezentei legi se întregesc cu prevederile Codului de procedură civilă (...)” și că, potrivit art. 725 alin. (2) din Codul de procedură civilă, așa cum a fost modificat prin art. 1 pct. 225 din O.U.G. nr. 138/2000, „Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe”. Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție a considerat că a fost legal investită cu rejudecarea cauzei de față, rămânând competență material și după intrarea în vigoare a Legii nr. 176/2010.

Prin decizia nr. 3932 din 14 iulie 2011 - Înalte Curte de Casație și Justiție

- Secția de contencios administrativ și fiscal a admis sesizarea; a constatat că persoanele cercetate, Popescu Dan Ioan și Popescu Elena, au efectuat cheltuieli nejustificate de 4.081.676,80 lei (40.816.768.008,90 ROL); a dispus confiscarea sumei menționate și a obligat persoanele cercetate să plătească această sumă la bugetul statului în termen de 30 de zile de la rămânerea irevocabilă a acestei hotărâri.

Totodată, a menținut sechestrul asigurător și a obligat persoanele cercetate să achite la bugetul statului suma de 17.935 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, reprezentând onorariul de expert achitat de Ministerul Justiției în primul ciclu procesual.

Sub un prim aspect, referitor la natura juridică a Ordonanței nr. 1/2006, instanța de fond a reținut în considerentele acestei hotărâri ca respectiva ordonanță reprezintă actul juridic de sesizare a instanței de judecată, prin care s-a constatat că persoanele cercetate din cauza de față nu justifică, în perioada supusă cercetării, caracterul licit al unor bunuri în valoare de 46.029.129.730 ROL, trimițând cauza, spre soluționare, instanței competente sub acest aspect.

În ceea ce privește limitele investiției Secției de contencios administrativ a Înaltei Curți de Casație și Justiție prin decizia de casare, instanța a reținut, în esență, că, prin soluția adoptată, Completul de 9 Judecători a înțeles să dispună rejudecarea cauzei în integralitatea ei, având ca obiect verificarea averii persoanelor cercetate, în ceea ce privește caracterul licit al unor bunuri în valoare de 46.029.123.730 ROL.

În cadrul probatoriului administrativ cu prilejul rejudecării cauzei, s-a efectuat o completare a raportului de expertiză contabilă, precum și o expertiză tehnică de specialitate în construcții pentru imobilul situat în orașul Azuga, Str. Gârbovei nr. 52, expertul contabil și expertul tehnic în construcții au formulat răspunsuri la obiecțiunile formulate de Ministerul Public și, ulterior, completări la răspunsurile date respectivelor obiecțiuni.

Pe fondul cauzei, instanța de rejudecare a reținut, pe baza probatoriilor administrate, în privința veniturilor și cheltuielilor cercetaților că, la sfârșitul subperioadei 12 decembrie 2000 - mai 2004, balanța veniturilor și cheltuielilor a înregistrat cheltuieli superioare veniturilor cu suma de 1.355.979.772,50 ROL, a căror proveniență nu este justificată cu veniturile, așa cum au fost calculate de expertul contabil și nu au fost contestate de persoanele cercetate.

De asemenea, s-a reținut că, la sfârșitul subperioadei 12 decembrie 2000 - 6 decembrie 2004, s-au înregistrat cheltuieli superioare veniturilor cu suma de 7.534.286.236,40 ROL, a căror proveniență nu a fost justificată cu veniturile, astfel cum au fost calculate de către expert și nu au fost contestate de către cercetați.

În concluzie, s-a constatat că s-au înregistrat, în total, cheltuieli superioare, a căror proveniență nu este justificată cu veniturile, în suma de 8.890.266.008,90 ROL, adică 889.026,60 lei.

Prin raportarea cadrului legal ce reglementează prezumția de licitate a averii la particularitățile speței, instanța de fond a apreciat ca prezumția menționată nu mai funcționează în ceea ce privește suma sus menționată, cu referire la averea persoanelor menționate dobândită în acea perioadă, întrucât respectiva parte importantă a averii nu poate fi justificată ca fiind dobândită licit.

Astfel, în ceea ce privește suma de 26.234.502.000 ROL, reprezentând echivalentul a 986.000 USD, ce constituie contravaloarea părților sociale pe care persoanele cercetate la dețineau la S.C. „Ital Agency” SRL și pe care acestea le-ar fi cessionat în baza contractului autentificat sub nr. 742 din 09 februarie 2001, instanța a considerat că trebuie exclusă din totalul veniturilor calculate de către expert ca fiind obținute de cercetați în perioada supusă verificării, dat fiind că nu s-a dovedit că ar fi reală și, cu atât mai puțin, licită.

Pe cale de consecință, s-a stabilit că, în mod corelativ, cheltuielile corespunzătoare în aceeași sumă, din balanță, nu sunt justificate și, conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 115/1996, se impune confiscarea echivalentului acestora.

Instanța a apreciat că această concluzie se impune, dat fiind că actul juridic, respectiv contractul nr. 742/9 februarie 2001, a fost unul fictiv și fondat pe o cauză falsă, în sprijinul acestei opinii fiind reținute următoarele considerente:

- cesiunea părților sociale s-a făcut către o persoană interpusă, prezentă, de asemenea, prin intermediar la încheierea în țară a celor două contracte de cesiune, persoană evident neinteresată de acționariatul societății;
- este de neexplicat, din punct de vedere economic, dar nu numai, cum

această persoană, care, aparent, a plătit cercetaților suma de 986.000 USD, echivalent a 26.263.502.000 RON, la un interval de numai o luna și 17 zile, să consimtă pierderea aceleiași sume prin cedarea ei cu titlu gratuit unor terți din țară, cu care, s-a dovedit, nu avea niciun fel de legături;

- la rândul lor, beneficiarii liberalității, nu erau persoane străine de persoanele cercetate, din moment ce Elena Popescu a continuat să aibă legături cu S.C. „Ital Agency” SRL și de unde a încasat în anii următori contractului sume însemnate de bani, de această dată în calitate de administrator al firmei;

- nu este întâmplătoare plata sumelor de 15.063.094.070 RON și, respectiv, 136.506.670 RON la sfârșitul lunii decembrie 2004, sumă cu titlu de salarii, dar care reprezintă mai mult de jumătate din prețul pretins la 9 februarie 2001 pentru părțile sociale aparent cedate;

- în cauză nu s-a dovedit că rezultatele obținute de firma respectivă și aportul cercetatei ar fi justificat asemenea recompense, în cazul său, dar și al altor persoane din conducerea firmei, în anul respectiv, dar și în anii precedenți;

- contractul încheiat de către cercetați la data de 9 februarie 2001 nu a avut drept cauză juridică contraprestația pentru părțile sociale cedate, scopul real al actului constând în preconstituirea de dovezi cu care cercetații, în urma operațiunilor speculative descrise, să tindă a justifica dobândirea ulterioară a unor bunuri de mare valoare;

- deși, aparent, prin încheierea contractului din data de 9 februarie 2001, cercetații au încetat de a mai fi acționari S.C. „Ital Agency” SRL, firma înființată de cercetatul Dan Ioan Popescu, intrat, ulterior, în funcții de demnitate publică, în realitate, cercetații au continuat în fapt să conducă și să administreze firma, dovadă fiind atât calitatea de administrator a cercetatei, cât și sumele substanțiale încasate de la firma de la care, doar aparent, cei doi soți s-au retras în februarie 2001;

- așa cum a reținut și Completul de 9 Judecători în considerentele deciziei nr. 220/2008, potrivit art. 6 alin. (2) din Legea nr. 115/1996, cu modificările și completările la data respectivă, persoana cercetată avea obligația ca anual să își actualizeze declarația de avere, dacă erau făcute acte de înstrăinare cu titlu oneros sau gratuit, a bunurilor cuprinse în declarație, însă, în cazul persoanei cercetate, nu apar astfel de mențiuni în declarația dată, imediat următoare celei din data de 12 decembrie 2000, în care apar cotele de participare la capitalul S.C. „Ital Agency” SRL.

Și în ceea ce privește suma de 5.690.000.000 RON, obținută din vânzarea în regim de consignatie a unor bunuri de artă, instanța a înlăturat-o de la capitolul venituri și a constatat, pe cale de consecință, că nici cheltuielile corespunzătoare, în sumă egală cu suma de 5.682.000.000 RON, incluse în capitolul cheltuieli al bilanței întocmite de expertul contabil, nu sunt justificate, ceea ce impune confiscarea echivalentului lor.

Sub acest aspect, în hotărârea atacată s-a reținut că, deși din copia xeroxată a documentului întocmit de SC „CONDOR A.P Contract” SRL rezultă vânzarea a 41 de obiecte, depuse de persoana cercetată Popescu Elena și vândute în perioada 1 ianuarie 2003 - 31 decembrie 2004 pentru suma totală de 569.246 lei, în declarația de avere din 12 decembrie 2000 persoana cercetată menționase că deținea „tablouri semnate de pictori consacrați, piese de mobilier de artă, statuetă”, iar avocatul persoanelor cercetate a făcut precizarea că va depune actul încheiat între cei doi soți în anul 1995, anterior căsătoriei, din care ar rezulta că bijuteriile și obiectele de artă au fost dobândite anterior căsătoriei de către persoana cercetată Popescu Elena, totuși nu s-a dovedit că aceasta ar fi introdus în România bunurile respective cu ocazia căsătoriei și repatrierii sale și nici în certificatul de moștenitor nr. 166 din data de 11 iunie 2002 nu apar trecute astfel de bunuri în masa succesorală.

În același context, s-a apreciat că și dacă s-ar admite că bunurile respective au fost vândute în regim de consignatie, în ciuda inadvertențelor ce apar în actul eliberat de unitatea de consignatie, în cauză nu este dovedită existența acestor bunuri anterior perioadei cercetate și nici dobândirea lor licită în cursul perioadei în discuție.

Referitor la cheltuielile efectuate de către persoanele cercetate, s-a reținut că, înlăturându-se integral suma de 5.692.000.000 RON de la capitolul venituri licite, nu există niciun temei pentru a reține că suma de 1.557.440.000 RON a fost cheltuită cu achiziționarea bunurilor respective (obiecte de artă, bijuterii etc).

Cât privește cheltuielile în legătură cu imobilul „anexe gospodărești” din orașul Azuga, Str. Gârbovei, au fost menținute concluziile expertului contabil, după cum au fost reținute și concluziile Comisiei de cercetare,

relative la cheltuielile de întreținere efectuate de către cercetați.

În concluzie, s-a constatat că, pentru perioada 12 decembrie 2000 - 14 decembrie 2004, capitolul cheltuieli este excedentar cu suma totală de 40.816.768.008,90 RON, adică 4.081.676,80 lei, pe care persoanele cercetate urmează a o achita la bugetul statului, determinarea câștigului nejustificate din cota bunurilor achiziționate în prima perioadă, departajată din perioada totală supusă cercetării fiind apreciată ca o operațiune anevoioasă și tergiversantă pentru soluționarea cauzei.

Relativ la a doua perioadă, 14 decembrie 2004 - 29 decembrie 2004, s-a stabilit că este excedentar capitolul venituri, ca urmare a includerii sumelor de 15.063.094.970 RON+136.506.670 RON, dobândite de către cercetata Popescu Elena, venituri care s-a considerat că nu pot influența constatările instanței în ceea ce privește cheltuielile nejustificate efectuate de către persoanele cercetate.

După pronunțarea hotărârii de fond, cercetații Popescu Dan Ion și Popescu Elena au formulat o cerere de completare a acestei hotărâri, în temeiul art. 281² din Codul de procedură civilă și, ulterior, o cerere de îndreptare a erorii materiale strecurate în încheierea din data de 30 iunie 2011, în baza dispozițiilor art. 281 din Codul de procedură civilă.

În motivarea cererii privind completarea deciziei nr. 3932 din data de 14 iulie 2011, petenții au susținut că sesizarea Parchetului General este informă pentru că: nu cuprinde obiectul și semnătura persoanei care poate angaja instituția ce a formulat sesizarea; Centrul de Resurse Juridice, cel care a făcut sesizarea adresată Procurorului General, nu are calitatea de cetățean în sensul art. 9 alin. 3 din Legea nr. 115/1996, care să îi permită a formula cereri de declanșare a procedurilor de cercetare a averilor demnitarilor; sesizarea este semnată pentru Procurorul General de la acea vreme, Ilie Botoș, de către procurorul general adjunct, Marcel Sîmpetru și că Procurorul General nu și-a însușit sesizarea; la dosar nu există un ordin de delegare atribuției de semnare a sesizării de către Procurorul General Adjunct și nicio dovadă că Procurorul General ar fi lipsit la data formulării sesizării din unitate și că și-a delegat atribuțiile lui Marcel Sîmpetru.

S-a mai arătat, totodată, că, prin decizie, instanța a omis să se pronunțe asupra motivelor de nulitate invocate, iar această omisiune se încadrează în prevederile art. 2812 din Codul de procedură civilă, relative la completarea hotărârii.

În motivarea cererii de îndreptare, s-a susținut că se impune îndreptarea erorii strecurate în cuprinsul încheierii de ședință din data de 30.06.2011, în care au fost consemnate susținerile părților cu ocazia soluționării fondului cauzei, în sensul că reprezentantul Ministerului Public nu a susținut că cercetații nu au făcut dovada sumei de 46.029.123.730 RON, nici verbal în ședința publică și nici prin „concluziile scrise” depuse la dosarul cauzei.

Prin decizia nr. 5157 din data de 3 noiembrie 2011, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal a respins cererile, astfel formulate de petenții cercetați Popescu Dan Ioan și Popescu Elena.

Cu privire la prima cerere, instanța a apreciat, pe de o parte, că niciunul dintre aspectele invocate de către petenți nu reprezintă un capăt de cerere principal sau accesoriu sau o cerere conexă ori incidentală, în sensul art. 2812 din Codul de procedură civilă, fiind, în realitate, critici aduse respective hotărâri.

Pe de altă parte, s-a considerat că excepția nulității actului de sesizare a fost examinată anterior pronunțării deciziei, aceasta fiind analizată și soluționată prin încheierea din data de 22 septembrie 2005.

În privința celei de a doua cereri formulate de către aceeași petenți, instanța a reținut că soluția se impune, întrucât suma consemnată în cuprinsul încheierii din data de 30 iunie 2011 corespunde atât susținerilor orale ale reprezentantului Ministerului Public, cât și sumei menționate în Ordonanța Comisiei Speciale de Cercetare, împrejurarea să suma determinată de instanță în urma aprecierii probatorului și prevăzută în dispozitivul deciziei nr. 3932/14 iulie 2011 este diferită neputând justifica îndreptarea încheierii, cu atât mai mult cu cât nici reprezentantul Ministerului Public nu a contestat consemnarea propriilor susțineri.

Prin încheierea din camera de consiliu de la 9 noiembrie 2011, pronunțată în aceeași cauză, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal a admis cererea formulată de către expertul Erhan Leonida privind îndreptarea dispozitivului încheierii din data de 30 iunie 2011 și a dispus menționarea în dispozitivul încheierii menționate a obligației cercetaților de a achita diferența de onorariu în cuantum de 4500 lei pentru aceste expert contabil, în conținutul B.L.E.J.T.C București.

La data de 29 septembrie 2011, împotriva deciziei nr. 3932 din 14 iulie 2011, au declarat recurs cercetații Popescu Dan Ioan și Popescu Elena, pentru ca, ulterior, la data de 24 ianuarie 2012, cercetații să declare recurs atât împotriva deciziei nr. 5157 din 3 noiembrie 2011, cât și împotriva încheierii din camera de consiliu, criticând, în esență, hotărârile atacate pentru nelegalitate și netemeinicie.

Cele trei recursuri au fost înregistrate spre soluționare pe rolul Înaltei Curți Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, formând obiectul dosarului 182/1/2012.

Prin decizia civilă nr. 391/05.07.2013 pronunțată în dosar nr. 182/1/2012, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători, în compunerea prevăzută de art. 24 din Legea nr. 304/2004 rep., a admis recursurile declarate de Popescu Dan Ioan și Popescu Elena împotriva deciziei nr. 3932/14.07.2011 și a deciziei nr. 5157/03.11.2011 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. 2939/1/2009, a casat deciziile menționate și a trimis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel București - Secția de contencios administrativ și fiscal, a respins ca lipsit de interes, recursul declarat de Popescu Dan Ioan și Popescu Elena împotriva încheierii de cameră de consiliu de la 09.11.2011 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal în aceeași cauză și a obligat recurenții Popescu Dan Ioan și Popescu Elena la plata sumei de 1691,60 lei, cu titlu de onorariu de expert, către expertul stenograf Marcu Maria.

Pentru a pronunța această hotărâre, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători a reținut că printr-un prim motiv de recurs, formulat în temeiul dispozițiilor art. 304 pct. 3, cu referire la art. 105 alin. 1, recurenții au invocat nelegalitatea deciziei nr. 3932 din 14 iulie 2011, apreciind că a fost pronunțată cu încălcarea dispozițiilor art. 147 din Constituție și cu încălcarea competenței altei instanțe.

În dezvoltarea motivului de casare în discuție, recurenții au arătat că, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, au invocat excepția necompetenței materiale a acestei instanțe în soluționarea pricinii în fond, însă, în mod nelegal, prin încheierea din 30 iunie 2011, excepția a fost respinsă.

Au arătat că s-a solicitat trimiterea dosarului, spre competență soluționare, la Curtea de Apel București, invocându-se nu o lege nouă și una veche, pentru a fi aplicabile prevederile art. 725 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ci o situație nouă, neprevăzută de lege.

Astfel, în cursul judecării fondului cauzei, dispozițiile art. 46, devenit 48, din Legea nr. 144/2007, privitoare la competența de soluționare a unor astfel de spețe, au fost declarate neconstituționale prin decizia nr. 415/2010 a Curții Constituționale. Întrucât termenul de 45 de zile, prevăzut de art. 147 din Constituție pentru punerea de acord a dispozițiilor legii cu Constituția, a expirat la data de 20 iunie 2010, fără a se adopta o altă normă, timp în care textul a fost suspendat de drept; în opinia recurenților cercetați, până la data de 5 septembrie 2010 (data intrării în vigoare a Legii nr. 176/2010 care atribuia curților de apel competența în materie), a existat un vid legislativ.

Au considerat recurenții că nu se putea face aplicarea art. 725 alin. 2 din Codul de procedură civilă câtă vreme, la momentul când noua lege a stabilit competența în favoarea curților de apel nu exista o lege anterioară, în vigoare, aceasta încetând să existe în modalitatea anterior prezentată.

S-a subliniat că, în aplicarea textului normativ menționat, trebuie observat dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute în cuprinsul său, respectiv dacă o lege preexistentă este urmată de o lege ulterioară.

În opinia recurenților, în cadrul examinat, nu s-a realizat o corelare a normelor și nu s-a observat ansamblul legislației relevante.

Din acest punct de vedere, s-au prezentat, ca fiind relevante, pe de o parte, dispozițiile art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție iar, pe de altă parte, prevederile art. 56 și ale art. 62 din Legea nr. 24/2000.

S-a subliniat că diferitele evenimente legislative, astfel cum sunt ale prevăzute de legiuitorul ordinar, intervin în legătură cu o lege existentă, în vigoare și că, la stabilirea lor, nu a fost avut în vedere și mecanismul reglementat de legiuitorul constituant, de suspendare și, ulterior, de ieșire din vigoare a unei norme declarate neconstituționale.

Cu titlu de doctrină relevantă în materie, s-au menționat opinii exprimate în literatura juridică, respectiv în revista „Dreptul” și în revista „Curierul judiciar”, de Ioan Vida, Sorin Popescu și Elena Simina Tănăsescu.

Relativ la situația în speță, s-a menționat că Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție nu putea să-și aroge competența soluționării pricinii în fond, în condițiile în care norma în

temeiul căreia se stabilise competența sa era scoasă din vigoare, iar noua normă nu intrase în vigoare.

Pentru a se putea vorbi de „schimbarea” competenței, s-a apreciat necesar să fi intervenit un eveniment legislativ, care, de asemenea, era condiționat de o lege preexistentă, în vigoare.

Se consideră că, pe cale jurisprudențială, judecătorul are numai dreptul de a „spune dreptul” (juris dictio) și nu-i este îngăduit să institue o normă de competență, prin art. 126 alin. (2) din Constituție stafuându-se în mod imperativ că numai prin lege se stabilește competența instanțelor judecătorești.

Din perspectiva examinată, s-a făcut referire și la modificările aduse prin Legea nr. 177/2010, atât dispozițiilor Legii 47/1992 în materia excepției de neconstituționalitate, cât și prevederilor Codului de procedură civilă, prin introducerea unui nou motiv de revizuire, respectiv cel prevăzut de art. 322 pct. 10.

Față de cele prezentate, s-a susținut că și argumentul reținut de prima instanță în încheierea din 30 iunie 2011, cu referire la considerentele din decizia de casare nr. 220/2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 9 Judecători (pagina 13 alineatele 3 și 5), prin care s-a stabilit competența în favoarea Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, trebuie înlăturat, deoarece vine în contradicție cu dispozițiile art. 147 alin. 1 și 4 din Constituție și cu decizia Curții Constituționale nr. 415/2010, atât în ceea ce privește dispozitivul, cât și referitor la considerentele acesteia (obligatorii, de asemenea, astfel cum a statuat instanța de contencios constituțional prin Decizia Plenului nr. 1/1995).

În raport și cu considerentele avute în vedere la pronunțarea soluției de admitere a excepției de neconstituționalitate, prin care s-au reținut atât încălcări ale unor prevederi constituționale, cât și ale unor reglementări convenționale, se consideră că prima instanță nu putea da eficiență unei norme de competență scoasă din vigoare și nu putea interpreta și aplica dispozițiile art. 725 alin. 2 făcând abstracție de evoluția în timp a respectivei norme, în temeiul căreia a fost investită.

În concluzie, s-a solicitat admiterea acestui prim motiv de recurs, casarea hotărârii atacate și trimiterea cauzei spre competență soluționare Curții de Apel București, conform prevederilor art. 725 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă fiind, în opinia recurenților, pe deplin aplicabile dispozițiile legii noi.

În raport cu caracterul peremptoriu și de ordine publică (potrivit art. 1591 alin. 2 din Codul de procedură civilă), al motivului de casare referitor la necompetența materială a primei instanțe, cu faptul că acest aspect vizează, în egală măsură, toate cele trei hotărâri atacate cu recurs, și în considerarea prevederilor art. 137 alin. 1 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători a apreciat că se impune soluționarea cu prioritate a acestui motiv de recurs.

Prin încheierea din data de 5 martie 2012, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători a respins, ca nefondat, motivul de recurs invocat de Popescu Dan Ioan și Popescu Elena, vizând excepția de necompetență materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, soluționată prin încheierea din data de 30 iunie 2011, pronunțată în speță, și a dispus amânarea judecării pentru soluționarea recursurilor.

Pentru a constata că acest prim motiv de recurs este nefondat, instanța de control judiciar a reținut cele ce succed.

Principiul dominant al procesului civil este acela al neretroactivității legii, înscris în art. 6 al noului Cod civil, potrivit căruia „(1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă. (2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de lege în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor”.

Principiul tempus regit actum este general aplicabil și în ceea ce privește legile de organizare judecătorească, iar istoricește este demonstrat de Legea nr. 5/1952, Decretul nr. 135/1968 și Legea nr. 58/1968.

În privința legilor de competență, s-a distins între situația desființării instanțelor, când regula tempus regit actum se aplică, deosebit de aceea a modificării competențelor, când legea nouă micșorează sau extinde competența.

Preferând soluția practică, pentru o mai bună administrare a justiției, Codul de procedură civilă a prevăzut că pricinile aflate în curs de judecată

la data schimbării competenței vor continua să se judece de către instanțele inițial investite. Norma are caracter tranzitoriu, cu valoare de principiu, pentru toate procesele aflate în curs de judecată și este soluția pe care legiuitorul a dorit-o aplicabilă, începând cu Decretul nr. 259/1959, apoi cu art. 724 din Codul de procedură civilă vechi, devenit 725 în reglementarea actuală sau Decretul nr. 52/1969, Decretul nr. 78/1972, Decretul nr. 203/1974, Decretul nr. 365/1976.

Aceasta demonstrează că, atunci când a dorit aplicarea imediată a legii noi a normelor de competență, legiuitorul a făcut distincția, adoptând principiul tempus regit actum explicit - este cazul Decretului nr. 396/1952, Decretului nr. 251/1971, Decretului nr. 84/1973. Derogările de la regula aplicării imediate a normelor de competență au avut în vedere numai cauzele aflate în curs de judecată. Aceasta înseamnă că derogarea se aplică totdeauna proceselor care sunt pendinte, după intrarea în vigoare a noii legi de competență.

Soluția aplicării legii vechi, în condițiile schimbării normelor de competență a fost adoptată încă din 1960 în Colegiul civil al fostului Tribunal Suprem, prin decizia 1064 din 25 mai.

Voința explicită a legiuitorului, de abordare a unei rezolvări practice a situațiilor tranzitorii, care are în vedere respectarea unor principii fundamentale de înfăptuire a justiției, cum ar fi cel al neretroactivității legii și cel al soluționării într-un termen rezonabil a proceselor, este exprimată și în noua reglementare a Codului de procedură civilă.

Astfel, art. 24 din noul cod, care prevede că „Dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare”, art. 25 care în alin. 1 prevede că „Procesele în curs de judecată, precum și executările silite, începute sub legea veche, rămân supuse acelei legi”, iar în alin. 2 dispune că „procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite, vor continua să fie judecate de acele instanțe, potrivit legii sub care au început” mențin aceeași regulă de principiu.

În speța dedusă judecătii, este important de observat temeiul învestirii Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal cu soluționarea cauzei în primă instanță.

Astfel, dosarul de față a fost înregistrat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, la data de 1 aprilie 2009, pricina fiind trimisă spre rejudecare în temeiul deciziei nr. 220/2008 pronunțată de Completul de 9 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La momentul învestirii, competența instanței a fost legal stabilită (aspect necontestat de către recurenți), în temeiul unei norme speciale, în vigoare. Semnificativ din acest punct de vedere este faptul că abia la data de 30 iunie 2011, persoanele cercetate au invocat excepția necompetenței materiale.

A admite susținerea recurenților în sensul că, în speță, Curtea de Apel București ar fi competență să judece litigiul în primă instanță, potrivit noilor norme de procedură instituite prin Legea nr. 176/2010, ar însemna, pe de o parte, încălcarea principiului neretroactivității legii, anterior examinat.

Sub acest aspect, Înalta Curte - Completul de 5 Judecători a constatat că, în mod corect, prima instanță a dat dezlegare excepției de necompetență materială invocată și că nu se poate apela la norme procedurale intervenite ulterior, aplicabilitatea acestora neputând fi extinsă la cauze anterioare, pe care legiuitorul nu le-a avut în vedere.

Mai mult, chiar în actul nou, legiuitorul a reglementat situația actelor de procedură începute sub imperiul actului normativ anterior.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 176/2010 „verificările aflate în curs de desfășurare la Agenția Națională de Integritate la data intrării în vigoare a prezentei legi, continuă potrivit procedurilor prevăzute de aceasta” (alin.1), iar în alineatul 2 se stabilește cu putere de lege că „actele și lucrările efectuate în cadrul Agenției Naționale de Integritate rămase definitive până la publicarea Deciziei Constituționale nr. 415/14.04.2010 în Monitorul Oficial rămân valabile”. În alineatul 3 al aceluiași articol se prevede că „probele administrate și actele procesuale efectuate la instanțe și organe de urmărire penală înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi se mențin”.

Pe de altă parte, în conformitate cu prevederile art. 32 din legea menționată, acest act normativ se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă.

În perfect acord cu dispozițiile acestui text, ce reiau o prevedere similară din art. 31 al Legii nr. 115/1996, instanța fondului a făcut aplicarea art. 725 alin. 2 din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 225 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 138/2000.

Mai mult, în ceea ce privește actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a legii noi, acestea rămân supuse dispozițiilor legii vechi în acord cu prevederile art. 725 alin. 6 din Codul de procedură civilă care dispun că „actul de procedură îndeplinit înainte de intrarea în vigoare a legii noi rămâne supus dispozițiilor vechi”.

Argumentațiile recurenților privind, în esență, existența unui pretins vid legislativ sau a unei modalități atipice de încetare a unei norme speciale de competență și înlocuirea acesteia cu o alta normă specială de competență, care ar face inaplicabile prevederile art.725 alin. 2 din Codul de procedură civilă, întrucât nu s-ar circumscrie noțiunii de „schimbare” a competenței, astfel cum este ea prevăzută de legiuitor, nu sunt suficiente pentru a ajunge la concluzia, care nu are acoperire legală, conform căreia, Curtea de Apel București trebuia să judece pricina în fond.

Aceste construcții teoretice, cu trimitere la opinii doctrinare privind situații aparent similare nu au relevanța care li se atribuie prin acest motiv de recurs, neputându-se constitui, în absența constatării încălcării vreunei norme legale imperative, într-o critică temeinică de nelegalitate.

Înalta Curte a constatat că nu poate fi primită nici susținerea referitoare la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 147 din Constituție, prin raportare la Decizia nr. 415/2010 a Curții Constituționale.

În acest context s-au reținut mai multe precizări.

Este adevărat că, dispozițiile art. 46 (devenit 48) din Legea nr. 144/2004, privitoare la competența de soluționare a cauzelor în materie, au fost declarate neconstituționale prin Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 294 din 5 mai 2010 și că legea de punere în acord a dispozițiilor criticate cu Constituția nu a fost adoptată în termenul de 45 de zile prevăzut de art. 147 din Constituție.

Nu mai puțin adevărat este însă, că, în conformitate cu prevederile art. 147 alin. 4 teza finală din Constituția României, deciziile Curții Constituționale „au putere numai pentru viitor” și că abrogarea normelor respective s-a realizat efectiv prin Legea nr. 176/2010, publicată în Monitorul Oficial nr. 621 din 2 septembrie 2010.

Din perspectiva analizată, s-a considerat că nu este lipsit de relevanță și faptul că, în cauză, sesizarea instanței de judecată nu s-a făcut în temeiul Legii nr. 144/2007, parțial declarată neconstituțională prin Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010 a Curții Constituționale, pentru a se putea susține că decizia instanței de contencios constituțional își producea efecte depline în cauză.

În esență, considerentele deciziei Curții Constituționale vizau caracterul jurisdicțional al unor activități desfășurate de Agenția Națională de Integritate.

Or, în prezenta cauză, actul de sesizare nu aparține agenției și nu a fost efectuat sub imperiul Legii nr. 144/2007, ci este reprezentat de Ordonanța nr. 1 din 16 ianuarie 2006 a Comisiei speciale de cercetare din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, emisă în condițiile Legii nr. 115/1996.

În raport cu considerentele expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători a constatat că Secția de contencios administrativ și fiscal a apreciat în mod corect că îi revine competența de soluționare în fond a cauzei, și că, în mod corect, a fost soluționată, prin încheierea din 30 iunie 2011, excepția de necompetență materială invocată de persoanele cercetate.

Un alt motiv de ordine publică formulat de persoanele cercetate, întemeiat pe dispozițiile art. 304¹ pct. 9, art. 304¹, cu referire la art. 316, raportat la art. 296 din Codul de procedură civilă, a vizat pretinsa nulitate a cererii de cercetare a averii pentru lipsa semnăturii procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, conform art. 133 alin. (2) din Codul de procedură civilă, raportat la art. 22 din Legea nr. 115/1996, debaterile asupra acestui aspect fiind consemnate în încheierea de ședință din data de 25 martie 2013.

În temeiul acestui motiv, s-a solicitat modificarea sentinței nr. 3932 din 14 iulie 2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal și, pe cale de consecință, anularea cererii de cercetare a averii, ca fiind nesemnificativă de titularul acțiunii, în sensul art. 22 din Legea nr. 115/1996, cu consecința lipșirii cererii de efecte sale în ceea ce privește funcția procedurală și anume, declanșarea procesului civil, cu cheltuieli de judecată în ceea ce îl privește pe recurentul Popescu Dan Ioan.

Cu referire la doctrina și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, considerate relevante din acest punct de vedere, recurenții au susținut, în esență, că neregularitatea cererii de cercetare a averii a fost invocată și în fața primei instanțe, precum și ulterior, însă instanța nu s-a pronunțat asupra

acestei solicitări, motiv pentru care a și fost formulată o cerere de completare a deciziei nr. 3932/2011, cerere respinsă prin decizia nr. 5157/2011.

În cadrul unor critici comune, recurenții au menționat, relativ la sesizarea Centrului de Resurse Juridice și la cererea de cercetare a averii formulată în cauză de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, că „Centrul de Resurse juridice nu este „cetățean” în sensul art. 5 din Constituție și în sensul art. 9 alin. (3) din Legea nr. 115/1996, sesizarea nu furnizează „indiciile certe” de dobândire ilicită a unor bunuri, astfel cum cerea legea; Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, iar nu persoana desemnată de lege, și printr-o persoană lipsită de atributul cerut de lege (aceea de procuror general) și-a însușit-o și a formulat cererea de cercetare a averii în discuție.

S-a subliniat că cererea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost semnată de un adjunct al procurorului general (respectiv, Marcel Simpetru), iar nu de către persoana care îndeplinea funcția de procuror general (respectiv, Ilie Botoș), astfel cum prevedea imperativ art. 22 lit. a) din Legea nr. 115/1996.

Mai mult, s-a arătat că nici cererea completatoare, formulată la data de 20 septembrie 2005 de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu poartă semnătura procurorului general (la acea vreme, Ilie Botoș), semnătura și sigiliul permițând identificarea aceleiași persoane, respectiv Marcel Simpetru.

În atare situație, cum procurorul general nu și-ar fi însușit cererea de verificare a averii și nu ar fi „ratificat-o” și, față de caracterul imperativ al dispozițiilor art. 22 din Legea nr. 115/1996, legitimare procesuală ar fi avut numai procurorul general (alături de celelalte autorități prevăzute limitativ de textul indicat), consideră recurenții că instanța trebuia să dea eficiență prevederilor art. 133 din Codul de procedură civilă și să constate nulitatea cererii pentru lipsa semnăturii persoanei căreia legea îi recunoaște dreptul și legitimarea procesuală.

Din această perspectivă, recurenții susțin că, în această materie specială, nu putea opera nici delegarea atribuției de sesizare a instanțelor, în absența semnăturii procurorului general, prefigurându-se lipsa calității/capacității prim adjunctului procurorului general de a solicita și declanșa cererea de cercetare dedusă judecății.

„Ezitatea” semnării cererii respective de către procurorul general s-ar datoră, în opinia recurenților, faptului că acest subiect de sezină nu a dorit și nici nu dorește să își asume riscul de a răspunde conform art. 35 din Legea nr. 115/1996.

Analizând susținerile formulate de recurenți, relativ la excepția nulității cererii de cercetare a averii pentru lipsa semnăturii procurorului general, Înalta Curte a constatat că și acest al doilea motiv de recurs de ordine publică este nefondat.

Sub un prim aspect, contrar celor susținute de recurenți, s-a constatat că aspectele de nulitate derivând din neregularitatea cererii de cercetare a averii au fost examinate de către Comisia specială de cercetare a averii, cât și de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul Special constituit în temeiul Legii nr. 115/1996.

Cu ocazia primei judecăți, atât Comisia specială, cât și Completul Special au dat o primă dezlegare, elucidându-se chestiunile semnalate. Semnificativ din acest punct de vedere este faptul că Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul Special constituit conform Legii nr. 115/1996, prin încheierea din data de 26 iunie 2006, a respins, în mod expres, excepțiile invocate de către persoanele cercetate.

Împrejurarea că problemele ridicate nu au primit dezlegarea dorită de petenți sau că argumentele reținute în motivare vizează și aspecte globale din perspectiva invocată, nu echivalează, după cum pretind recurenții, cu o omisiune de pronunțare sau denegare de dreptate, întrucât, după cum însăși recurenții au recunoscut, inițial în fața Comisiei, excepțiile nu au fost invocate în aceiași termeni.

În al doilea ciclu procesual, instanța de fond, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal a analizat și soluționat excepția nulității actului de sesizare a Comisiei Speciale de Cercetare a Averilor, reiterată și precizată de către persoanele cercetate, reținând că, prin încheierea din data de 22 septembrie 2005, s-a stabilit conformitatea actului respectiv anterior cercetării judecătorești pe fond.

Sub un alt aspect, Înalta Curte a constatat că nulitatea actului de sesizare, din perspectiva nesemnării acestuia de către procurorul general, a fost invocată de către recurenți, atât pe cale de excepție, în cadrul recursului, cât

și ca motiv distinct de recurs.

Potrivit art. 133 din Codul de procedură civilă: „Cererea de chemare în judecată care nu cuprinde numele reclamantului sau al pârâtului, obiectul ei sau semnătura, va fi declarată nulă.

Lipsa semnăturii se poate totuși împlini în tot cursul judecății. Dacă pârâtul invocă lipsa semnăturii, reclamantul va trebui să semneze cel mai târziu la prima zi de înfățișare următoare, iar când este prezent în instanță, în chiar ședința în care a fost invocată nulitatea”.

Ca urmare a interpretării gramaticale a dispoziției art. 133 din Codul de procedură Civilă, s-a apreciat că legiuitorul a intenționat sancționarea inexistenței semnăturii reclamantului pe cererea de chemare în judecată, acesta fiind înțelesul sintagmei „lipsa semnăturii” din textul legal menționat.

Din această perspectivă, se reține că sesizarea ce a făcut obiectul judecății este semnată, problema putând fi analizată doar din punctul de vedere al abilității legale de semnare.

În acest context, se precizează că, în accepțiunea legiuitorului, „procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție” este o instituție, ce nu poate fi confundată sau identificată prin raportare la persoana fizică desemnată în această funcție. Acest aspect este confirmat de reglementările ce statuează asupra exercitării atribuțiilor specifice instituției în situațiile de absență/lipsă a persoanei fizice numite în funcție. O interpretare în sensul identificării instituției cu persoana fizică numită ar conduce la inevitabile blocaje și la imposibilitatea luării măsurilor specifice în situațiile lipsei temporare ori incapacității temporare a persoanei fizice numite, sau în situația încetării mandatului, urmată de o nouă desemnare.

În consecință, semnarea sesizării de către o altă persoană decât cea desemnată ca Procuror general se poate realiza cu respectarea normelor din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor aprobat prin Ordinul nr. 2850/C din 25 octombrie 2004. În speță, nu s-au adus dovezi care să ateste că semnarea sesizării a fost realizată cu încălcarea normelor menționate.

În ce privește posibilitatea invocării lipsei semnăturii reclamantului, în condițiile art. 133 Cod procedură civilă, pe cale de excepție în calea de atac, se reține că, din interpretarea gramaticală, logică și teleologică a dispozițiilor legale menționate, rezultă că, pentru lipsa semnăturii, legiuitorul a prevăzut remedierea în tot cursul judecății, dar nu mai târziu de prima zi de înfățișare ce urmează după invocarea neregularității procedurale.

În consecință, excepția ca atare poate fi invocată în principal în fața primei instanțe, textul legal menționând expres calitățile părților - de reclamant și pârât. În speță, excepția a fost invocată procedural în fața primei instanțe, la acel moment fiind luate măsurile considerate necesare de către completul de judecată. Nemulțumirea recurenților cu privire la modalitatea în care a fost tranșată excepția invocată nu dă, însă, dreptul de a se invoca aceeași excepție în calea de atac.

Chiar dacă art. 133 reglementează posibilitatea complinirii lipsei semnăturii în tot cursul judecății, Înalta Curte consideră că această posibilitate subzistă doar prin invocarea sa ca excepție în fața instanței de fond.

Coroborând dispoziția art. 133 Cod procedura civilă, cu cea a art. 287 Cod procedură civilă, respectiv cu cea a art. 3021 Cod procedură civilă, Înalta Curte apreciază că lipsa semnăturii reclamantului pe cererea de chemare în judecată poate fi invocată doar în fața instanței de fond. Se constată că aspectul lipsei semnăturii este reglementat pentru fiecare fază procesuală în parte, legiuitorul stabilind sancțiuni specifice.

Concluzia este logică, reglementarea posibilității pentru pârât de a invoca lipsa semnăturii reclamantului vizând antrenarea diligenței sale juridice, din perspectiva verificării realității manifestării de voință a reclamantului, concretizată în semnarea cererii de chemare în judecată.

În consecință aspectele relevate de recurenți nu vor fi analizate din perspectiva unei veritabile excepții, ci din perspectiva unui motiv de recurs.

După cum unanim s-a statuat în doctrină și jurisprudență, aplicarea semnăturii părților pe actele făcute de acestea în justiție are rolul de a le individualiza, de a atesta manifestarea de voință necesară în actele juridice procedurale și conținutul concret al solicitărilor acestora.

În speță, în mod greșit se susține că procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu și-ar fi exprimat acordul de voință referitor la declanșarea prezentului proces, respectiv cu privire la

cererea de cercetare a averii dedusă judecării.

Adresa nr. 2143/C/2006 din data de 16 iunie 2006, emisă sub semnătură și sigiliu de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ilie Botoș (fila 110 dosar nr. 2163/1/2006 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul Special - Legea nr. 115/1996), prin conținutul său, atestă fără putință de tăgadă manifestarea de voință a acestei autorități în privința actului de sesizare având ca obiect „cercetarea averii domnului Dan Ioan Popescu, fost ministru la Ministerul Economiei și Comerțului, iar apoi Ministru de Staf și confirmă faptul că norma din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul nr. 2850/C din 25 octombrie 2004, invocată, a fost aplicată în condiții de perfectă legalitate.

În măsura în care procurorul general ar fi intenționat să nu își însușească respectivul act, după cum susțin recurenții, ar fi făcut-o în cuprinsul acestui act.

Întrucât există, în atare situație, certitudinea manifestării de voință a titularului cererii de chemare în judecată în cauză, se constată că nici celelalte argumente de doctrină și jurisprudență nu au relevanță ce li se atribuie prin motivele de recurs, motivul de recurs vizând nulitatea actului de sesizare fiind neîntemeiat.

În plus față de aceste prime motive de ordine publică, recurenții au invocat și alte aspecte de nelegalitate, criticând hotărârile atacate și din alte perspective.

În ceea ce privește motivele de recurs vizând fondul cauzei, principala critică formulată de către recurenți are în vedere nelegalitatea deciziei nr. 3932/2011, din perspectiva încălcării dreptului la apărare, a principiului contradictorialității, a principiului disponibilității și a dispozițiilor art.315 din Codul de procedură civilă, relative la limitele rejudecării și la obligativitatea hotărârilor instanțelor de recurs.

Prin urmare, în temeiul art. 304 pct. 5 și art. 105 alin. (2) din Codul de procedură civilă, recurenții au solicitat casarea deciziei menționate și trimiterea cauzei pentru rejudecare instanței competente.

În susținerea acestui motiv, recurenții au arătat, în esență, că dezbaterile pe fond au purtat exclusiv asupra susținerilor formulate oral și în scris de Ministerul Public, ca titular al acțiunii, și din care rezultă ca fiind nejustificată doar suma de 14.582.726.008, 9 ROL, nefiind pusă în discuția contradictorie a părților o eventuală altă sumă, pretins nejustificată, pe care instanța o și reținut-o în hotărâre.

Pe de altă parte, s-a menționat că instanța de fond s-a pronunțat asupra contractului de cesiune de părți sociale din 9 februarie 2001, stabilind caracterul fictiv al acestuia, fără a se fi cerut anularea lui, fără a-l anula, fără a da posibilitatea persoanelor cercetate să își spună punctul de vedere și să se apere cu privire la acest aspect și peste ceea ce s-a reținut în decizia de casare.

Tot pe fondul cauzei, recurenții au formulat și critici de nelegalitate și netemeinicie a deciziei nr. 3932/14 iulie 2011, invocând dispozițiile art. 304 pct. 9 și pe cele ale art. 304¹ din Codul de procedură civilă.

În ceea ce privește motivul de recurs constând în încălcarea și aplicarea greșită a legii, recurenții au susținut, în esență, că hotărârea specificată este nelegală, deoarece a fost data cu:

- încălcarea prevederilor art. 44 alin. (8) din Constituție, raportat la art. 1202 din Codul civil, care instituie prezumția de liceitate a averii; deoarece din motivare ar rezulta că persoanele cercetate ar fi fost ținute să dovedească proveniența licită a tuturor bunurilor dobândite în perioada supusă controlului, fiind răsturnată, astfel, și sarcina probei;

- încălcarea prevederilor art. 1169 din Codul civil, care instituie prezumția de liceitate a averii, instanța pretinzând cercetaților să facă dovada dobândirii licite a bunurilor vândute în consignație, cu toate că sarcina probei incumbă reclamantului;

- încălcarea art. 1173, art. 1191 și art. 1203 din Codul civil și a dispozițiilor art. 131 din Legea societăților comerciale, care reglementează regimul probelor actelor juridice civile, prin raționamentul instanței ce a dus la înlăturarea din calculul veniturilor a sumei dobândite în temeiul actului autentic nr. 742 din 9 februarie 2001.

În cadrul criticilor de netemeinicie fundamentate pe dispozițiile art. 304¹ din Codul de procedură civilă, recurenții au susținut, în esență, că instanța de fond a răstălmăcit și interpretat greșit probele, atât în ceea ce privește contractul de cesiune, bonusul încasat de cercetat Popescu Elena, vânzarea obiectelor de artă prin consignație, cât și sumele de 7.865.064.000 lei (vechi) și 889.026, 60 lei.

Recurenții Popescu Dan Ioan și Popescu Elena au solicitat, în temeiul criticilor de nelegalitate și netemeinicie, admiterea recursului și modificarea deciziei atacate, în sensul închiderii, în baza art. 18 alin. (3) din Legea nr. 115/1996 a dosarului de cercetate în ceea ce îi privește, cu cheltuieli de judecată pentru cercetatul Popescu Dan Ioan.

În sprijinul recursului declarat împotriva deciziei nr. 5157/3 noiembrie 2011, pronunțată în aceeași cauză de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, recurenții au invocat motivul prevăzut de art. 304 pct. 9 din Codul de procedură civilă, susținând că hotărârea ar fi lipsită de temei legal.

Sub un prim aspect, s-a susținut că în mod eronat hotărârea a fost intitulată „decizie”, iar nu „sentință” și a fost dată cu mențiunea „irevocabilă”, în realitate ea fiind susceptibilă de recurs.

Referitor la cererea de completare a deciziei nr. 3932 din 14 iulie 2011, s-a menționat că instanța a respins-o în mod greșit cu motivarea că cererea de constatare a nulității sesizării fusese soluționată anterior.

Au considerat recurenții că instanța trebuia să se pronunțe asupra respectivei cereri, pretinsul refuz al judecătorilor de a examina excepția de nulitate a sesizării echivalând, în opinia recurenților, cu o limitare a dreptului de acces la justiție, cu o îngrădire a drepturilor lor, cu un abuz.

Cu privire la cererea de îndreptare a erorii materiale, persoanele cercetate au susținut că a fost în mod greșit respinsă, dat fiind că, într-adevăr, prin concluziile orale și scrise, reprezentantul parchetului ar fi cerut, la termenul din 30 iunie 2011, să se constate că nu ar fi justificată proveniența licită a unor bunuri în valoare de 14.582.726.008, 9 lei, iar nu în sumă de 46.029.123.730 lei (vechi) cum, eronat, s-a consemnat în încheiere.

În privința recursului pe care l-au declarat împotriva încheierii din 09 noiembrie 2011, pronunțată în cauză, persoanele cercetate Popescu Dan Ioan și Popescu Elena au solicitat să se constate că hotărârea atacată ar fi dată cu încălcarea legii și a dreptului la apărare și ar fi vădit neîntemeiată, deoarece, pe de o parte, instanța a calificat greșit ca fiind cerere de îndreptare a unei erori materiale o cerere care, în realitate, viza completarea hotărârii, iar pe de altă parte, pentru că s-a dispus obligarea lor de achitare a unei diferențe de onorariu, în condițiile în care, la dosar, exista dovada plății sumei respective.

Analizând recursurile declarate, în raport cu criticile menționate, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 5 Judecători a constatat următoarele:

Cu privire la motivul de recurs prevăzut de art. 304 pct. 5 Cpc, în temeiul căruia recurenții au invocat situații concrete de nelegalitate referitoare la limitele rejudecării fondului, determinate de dispozițiile deciziei de casare, respectiv de caracterul obligatoriu al acestora, la încălcarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare, Înalta Curte a reținut că cercetarea acestei critici de nelegalitate presupune configurarea cadrului procesual de judecată în recurs, din perspectiva dispozițiilor art. 312-316 Cpc.

Astfel, din conținutul normativ al art.312 alin.1, 2 și 3 Cpc coroborat cu art. 313 și art. 314 Cpc, rezultă în mod clar ideea conform căreia stabilirea situației de fapt este atribuită suveran al instanțelor fondului, ceea ce înseamnă, în concret, în accepțiunea constantă în mod constant de jurisprudență, dreptul acestor instanțe de a constata faptele și de a aprecia forța probantă a dovezilor administrate în cauză.

Realizarea acestei situații - premisă pentru o judecată concretă și efectivă în recurs, presupune în mod clar obligația instanței de judecată de a pune de acord, prin motivare, faptele alegate, probele administrate în cauză, respectiv consecințele desprinse din operațiunea de apreciere a acestora, în raport cu regulile de drept aplicabile raportului juridic litigios (cu atât mai mult cu cât, în cauza de față, limitele rejudecării erau determinate, în raport cu conținutul explicit al deciziei de casare anterioare), respectiv cu dispozițiile art. 315 alin. 1 Cpc.

Prin art. 315 alin.1 Cpc se dă eficiență și textului art. 128 din Constituție, dat fiind că, fără obligativitatea îndrumărilor date de instanța de control judiciar judecătorilor fondului, nu s-ar putea realiza finalitatea controlului, de asigurare a soluționării temeinice și legale a cauzelor.

Dacă judecătorii de la instanța de fond nu ar fi obligați să se supună îndrumărilor instanței de apel sau de recurs, putând reitera erorile comise prin soluția ce a fost desființată, s-ar ajunge la exercitarea repetată a căilor de atac și la prelungirea duratei soluționării cauzelor în mod nepermis și astfel s-ar încălca cerința soluționării proceselor într-un termen rezonabil, prevăzut de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și

Libertăților Fundamentale.

Criticile recurențelor sub acest aspect sunt fondate, deoarece la pronunțarea hotărârii de fond recurate, instanța nu a avut în vedere pe deplin îndrumările obligatorii date de Completul de 9 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar rejudecarea pricinii s-a realizat în condiții care nu au asigurat întru totul garanțiile dreptului la apărare, a dreptului la egalitate de arme și a dreptului la un proces echitabil.

Astfel, sub un prim aspect, prin decizia nr. 220/2008, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 9 Judecători a reținut că nu s-au stabilit dacă modificările intervenite în acționariatul SC „Ital Agency” SRL s-au reflectat și în declarațiile de avere ale cercetărilor Popescu Dan Ioan, în raport cu art. 6 alin. 2 din Legea nr. 115/1996, precum și faptul că s-a luat în calcul veniturilor licite suma de 986.000 USD, reprezentând contravaloarea părților sociale și s-au înlăturat susținerile Comisiei de cercetare, fără a se ține seama de faptul că și după cesionarea ulterioară a părților sociale, cercetata Popescu Elena a continuat să aibă calitatea de administrator al SC „Ital Agency” SRL, în această calitate încasând, cu titlu de salariu, la sfârșitul lunii decembrie 2004, suma de 15.063.094.070 ROL + 136.506.570 ROL.

Chiar dacă decizia de casare pronunțată în primul ciclu procesual a vizat întreaga hotărâre pronunțată de instanța de fond, s-a constatat totodată, că instanța de control judiciar a stabilit coordonatele în conformitate cu care urma să se desfășoare rejudecarea cauzei.

Mențiunea finală din cadrul considerentelor deciziei de casare, în sensul că, în rejudecare, se vor avea în vedere și celelalte critici din memoriul de recurs nu abilitau instanța de fond să procedeze la analizarea legalității actului de cesiune părți sociale, în condițiile în care pe tot parcursul judecării cauzei în primul ciclu procesual nu au fost invocate asemenea aspecte.

Pe de altă parte, din interpretarea dispozițiilor art. 18 alin. 1 din Legea nr. 115/1996, rezultă că, în cadrul cercetării, se verifică justificarea bunurilor ce compun averea cercetărilor, justificare ce poate avea la bază înscrisuri, martori, etc. Textul legal abilitază instanța să analizeze și să se pronunțe asupra dovezilor administrate de cercetat numai în legătură cu posibilitatea lor de a justifica sau nu averea dobândită.

Nerespectând exact limitele rejudecării sub acest aspect, instanța de fond a constatat fictivitatea contractului de cesiune nr. 472/9 februarie 2001 stabilind că acesta este întemeiat pe o cauză falsă, fără ca acest lucru să se fi solicitat sau invocat din oficiu și, în special, fără ca această chestiune să fi făcut obiectul dezbaterii contradictorii a părților cu respectarea drepturilor procesuale ale acestora, ea fiind invocată direct de instanță în procesul de deliberare, în argumentarea soluției.

Totodată, s-a constatat depășirea limitelor judecării cauzei din perspectiva principiului disponibilității. În speță, sesizarea a avut în vedere presupunerea nejustificării averii cercetărilor, neexistând o abilitate a instanței în sensul analizării probatoriului decât sub acest aspect. Orice altă analiză depășește cadrul legal de cercetare a averii, astfel cum era reglementat de legea nr. 115/1996.

Nu se poate considera că problema menționată s-ar fi soluționat în limitele îndrumărilor stabilite de instanța de casare în sensul că „la rejudecare vor fi avute în vedere și celelalte motive de recurs invocate”, întrucât o asemenea chestiune nu a fost formulată în recursul Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Această neregularitate de ordin procedural, concretizată în neinvocarea și neanalizarea în condiții de contradictorialitate și de respectare a tuturor garanțiilor procesuale, a fictivității contractului de cesiune părți sociale, cu consecința înlăturării efectelor/eficienței lui juridice, au pricinuit recurențelor o vătămare ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea actului de procedură, fiind, astfel înfrumusețate cerințele art. 105 alin. 2 Cpc și consecutiv, motivul de casare prevăzut de art. 304 pct. 5 Cpc.

De asemenea, s-a constatat că, în cadrul rejudecării, nu s-a răspuns îndrumării obligatorii a deciziei de casare cu privire la situația cercetatei Elena Popescu, care a continuat să dețină funcția de administrator la SC „Ital Agency” SRL după cesionarea părților sociale. În raport de această îndrumare, se impunea analiza situației prin raportare la dispozițiile Legii nr. 31/1990, instanța de fond neefectuând o asemenea analiză. Totodată, nu s-a lămurit situația de fapt concretizată în achiziționarea unor bunuri cu sumele primite de la cercetata Elena Popescu în calitatea sa de administrator, părțile nefiind îndrumate să administreze probe pe acest aspect.

De asemenea, s-a reținut că nu s-a verificat suficient și nu au fost avute în vedere îndrumările deciziei de casare referitoare la anexa gospodărească și casa de vacanță situate în orașul Azuga, str. Gârbovei, lot nr. 51 și lot nr. 52, cu privire la suprafața totală construită și destinația acesteia, raportat și la valoarea impozabilă a acesteia și cheltuielile aferente, menținerea concluziilor Comisiei de cercetare neavând această semnificație.

Tot astfel, în ceea ce privește bunurile reprezentând obiecte de artă, vândute în regim de consignație, s-a constatat că probatoriul administrat a fost insuficient, nefiind examinată de către instanță posibilitatea existenței vreunui contract de consignație și nesolicitându-se, în condițiile art. 129 Cpc, persoanelor cercetate să depună eventualul contract privind regimul separației de bunuri, încheiat anterior căsătoriei, pe care acestea l-au invocat și pe care chiar s-au angajat la un moment dat, să îl depună.

Totodată, s-a constatat că nu s-a procedat la analiza probatoriului administrat în ce privește deținerea obiectelor de artă, în considerente neregăsindu-se aprecieri asupra actelor depuse de cercetați, cu referire la certificatul de mostenitor, din perspectiva dispozițiilor legale în materia bunurilor mobile.

Cum au fost invocate și critici de nelegalitate și netemeinicie privind incidenta motivelor de modificare a deciziilor recurate, conform art. 312 alin. 3 Cpc, dacă sunt găsite mai multe motive întemeiate, din care unele atrag modificarea, iar altele casarea, instanța de recurs a casat în întregime hotărârea atacată pentru a asigura o judecată unitară.

Pentru considerentele expuse, s-a decis admiterea recursurilor formulate împotriva celor două decizii nr. 3932/14 iulie 2011 și nr. 5157/3 noiembrie 2011, cu trimiterea cauzei spre rejudecare instanței devenită competentă, respectiv Curtea de Apel București - Secția de contencios administrativ și fiscal, conform art. 16 alin. 1 din Legea nr. 115/1996, cu modificările și completările ulterioare.

S-a stabilit că în rejudecare, instanța de fond va trebui să se conformeze în egală măsură deciziei de casare și prescripțiilor legale, aceasta însemnând în concret, stabilirea deplină a situației de fapt și aceasta prin operațiunea de clarificare a cadrului procesual de investire, de încuviințare și administrare a probelor considerate pertinente și concludente, în sensul specificat (realizate deja, în mare parte, în etapele procesuale anterioare), precum și prin operațiunea de apreciere a acestora pe baza întimei convingeri a judecătorilor și în condițiile prevăzute de lege, operațiune care trebuie să se materializeze în redarea considerentelor de fapt și de drept ce au condus la soluția adoptată.

În rejudecare, instanța de trimitere urmează să analizeze și celelalte critici de nelegalitate și netemeinicie formulate de persoanele cercetate, sub formă de apărări.

În ceea ce privește recursul declarat de cercetații Popescu Dan Ioan și Popescu Elena împotriva încheierii de cameră de consiliu de la 09.11.2011, a fost respins ca lipsit de interes constatându-se că aceștia au procedat deja la achitarea sumei cu titlu de onorariu de expert către expertul contabil.

Avându-se în vedere solicitarea expertului stenograf Marcu Maria și factura depusă drept dovadă, Înalta Curte a obligat recurenții la plata diferenței în sumă de 1691,60 lei cu titlu de onorariu expert.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția a VIII a CAF la data de 29.11.2013 sub același număr de dosar.

În fond după casare s-a administrat proba cu înscrisuri.

Analizând probele administrate în cauză Curtea constată că sesizarea este, în parte, întemeiată.

Viciile invocate de persoanele cercetate referitoare la modul de sesizare a instanței au fost analizate de instanțele de recurs, fiind tratate în mod irevocabil în sensul că actele de sesizare nu sunt nule, astfel încât această problemă nu mai poate fi reanalizată în fond după casare.

Perioada verificată este cea a mandatului avut în vedere de lege, adică perioada cuprinsă între data de 12 dec. 2000, când a început mandatul de deputat și data de 29.12.2004, când s-a produs revocarea din funcția de membru al guvernului.

Pentru a se stabili balanța dintre venituri și cheltuieli din această perioadă a fost efectuată o expertiză contabilă din care rezultă că au existat două momente, în raport cu cele mai importante achiziții, la care balanța a fost negativă, mai precis la data de 31 mai 2004, când s-a înregistrat un sold negativ de 135.579 lei, și la data de 06 decembrie 2004, când s-a înregistrat un sold negativ de 753.428 lei.

La aceste date cheltuielile au depășit veniturile obținute în mod licit de persoanele cercetate, rezultând că respectivele cheltuieli au fost efectuate

din venituri a căror dobândire nu poate fi justificată.

În ceea ce privește data de 31 mai 2004, se constată ca persoanele cercetate au dobândit, prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 280 din 31.05.2004, cota de 1/2 din terenul în suprafață de 1115,80 m.p. situat în București str. Barbu Delavrancea nr. 28, 28A, 28B și 28C contra sumei de 500.944,68 RON (5.009.446.828,00 ROL). Anterior acestei date, persoanele cercetate achiziționaseră cota de 1/2 din terenul în suprafață de 1529,89 m.p. situat în str. Barbu Delavrancea nr. 63 pentru care achitaseră suma de 678.960 RON (6.789.601.280ROL) conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 712/24.04.2004.

Cât privește data de 06.12.2004, Curtea constată că persoanele cercetate au achiziționat cota de 1/2 din terenul în suprafață de 2094 m.p. situat în București Sectorul 1 str. Clucerului nr. 66 A contra sumei de 786.506,4 RON (7.865.064.000,00 ROL), conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 2459/06.12.2004.

Pentru toate aceste achiziții importante, veniturile obținute anterior momentului contractului erau insuficiente, persoanele cercetate fiind în situația de a nu putea justifica proveniența veniturilor care au permis efectuarea acestor achiziții.

Persoanele cercetate au încercat să justifice aceste achiziții, pe de o parte, prin venituri obținute ulterior achiziției și, pe de altă parte, prin susținerea faptului că anterior perioadei verificate au deținut depozite în bani care au fost utilizate la achiziționarea terenurilor.

Ambele apărări sunt neîntemeiate.

În ceea ce privește veniturile ulterioare unei achiziții, Curtea constată că acestea nu sunt apte să justifice o cheltuială, cât timp nu există dovezi în sensul că plata prețului s-a făcut ulterior. Or din contractele de vânzare-cumpărare analizate rezultă că plata prețului s-a făcut la momentul autentificării nu ulterior acestui moment. Persoanele cercetate au susținut că, în condițiile în care au achiziționat doar 1/2 din terenurile în discuție, plata se putea face de către cumpărătorul celeilalte cote de 1/2 din terenuri, urmând ca părțile să se desocotească ulterior. Pentru o astfel de susținere nu s-a prezentat, însă, nici măcar un început de dovadă scrisă, fiind de presupus că, dacă lucrurile ar fi stat astfel, și în condițiile în care persoana cercetată Dan Ioan Popescu cunoștea faptul că, în calitate de ministru, este supus normelor privind cercetarea averii, între cumpărătorii s-ar fi încheiat acte sau, cel puțin, ar fi existat o dovadă privind restituirea ulterioară a banilor datoraji.

Cât privește pretensele depozite deținute din perioada anterioară perioadei cercetate, susținerea nu poate fi primită în lipsa oricărui probe. Fiind vorba de depozite bancare, titularul avea toate datele care să îi permită să producă probe pertinente. Or persoanele cercetate nu au prezentat date concrete cu privire la pretensele depozite, nu sunt indicate sumele deținute în aceste depozite, băncile la care au fost constituite depozitele. În aceste condiții, întrucât persoanele cercetate, care au făcut afirmația deținerii unor depozite în bani, nu au produs nici o dovadă în acest sens, afirmația nu poate fi reținută de instanță.

Nu este fondată nici critica privind reflectarea în raportul de expertiză contabilă a actelor de alimentare de cont ca și cheltuieli, expertul procedând corect, întrucât, pentru o alimentare de cont, persoanele cercetate ar fi trebuit să furnizeze justificări cu privire la proveniența sumelor depuse. Expertul a procedat în mod consecvent, consemnând ca și cheltuielă alimentarea de cont (în considerarea faptului că alimentarea se realizează pe seama unor venituri, diminuând masa veniturilor) și ca și venit retragerile efectuate de persoanele cercetate (în considerarea faptului că sumele retrase sunt de natură să justifice alte achiziții, mărinnd masa veniturilor aflate la dispoziția persoanelor cercetate).

Față de aceste considerente, fiind răsturnată prezumția de liceitate a averii prin faptul că veniturile persoanelor cercetate nu sunt în măsură să justifice achizițiile efectuate la cele două date analizate, Curtea va proceda la confiscarea celor două sume reținute în expertiză ca sold negativ.

În ceea ce privește restul averii dobândite de persoanele cercetate, Curtea constată că din expertiza contabilă efectuată în cauză rezultă că în perioada supusă analizei au existat venituri licite care sunt de natură să justifice toate cetelalte achiziții.

Părțile au formulat critici privind analiza făcută de expertul contabil, critici pe care instanța urmează să le respingă, pentru următoarele considerente:

Ministerul Public a susținut că, în mod nejustificat, nu s-a ținut seama în expertiză de cheltuielile efectuate de persoanele cercetate pentru edificarea

unei anexe gospodărești în orașul Azuga str. Gârbovei nr. 52.

Cu privire la această anexă, din probele efectuate în cauză, respectiv din înscrisurile depuse la dosar și din expertiza tehnică rezultă următoarele:

Prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat sub nr. 111/16.01.1996, persoanele cercetate au achiziționat terenul în suprafață de 487 m.p situat în localitatea Azuga, Str. Gârboveni lot 51. Pe acesta a fost edificată, în baza autorizației de construire nr. 14/24.05.1996, o construcție cu destinația de casă de vacanță în suprafață de 234 m.p. Pentru finalizarea lucrărilor de finisaje s-a emis autorizația de construire nr. 18/02.07.1997, lucrările fiind finalizate la data de 25.01.1999, conform declarației pe proprie răspundere dată la organele fiscale, așa cum rezultă din adeverința nr. 7678/07.09.2009 fila 68 dosar 2939/1/2009.

Prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 345/09.05.2000, persoanele cercetate au dobândit proprietatea asupra terenului în suprafață de 461 m.p. situat în localitatea Azuga str. Gârbovei lot 52. Pe acest teren a fost edificată, în baza autorizației de construire nr. 68/25.08.2000, o anexă gospodărească, suprafața acesteia fiind de 174 m.p., așa cum rezultă din expertiza tehnică. Destinația construcției rezultă din conținutul autorizației de construire, din adresa 7678/07.09.2009, menționată mai sus și a fost confirmată de expertiza tehnică efectuată în cauză.

Potrivit declarațiilor date la momentul recepționării lucrării, valoarea lucrărilor a fost de 23.150 RON (231.500.000 ROL).

Procesul verbal de recepție a fost întocmit la data de 05.01.2001.

Ulterior, în baza autorizației de construire nr. 32/27.05.2004, care a fost prelungită până la data de 27.05.2006, și a procesului verbal de recepție nr. 01/13.06.2006, construcția de pe cele două loturi a fost modificată, casa de vacanță fiind extinsă până la suprafața de 466 m.p., cu includerea anexei gospodărești, realizându-se o singură suprafață locativă care figurează la nr. 52, așa cum rezultă din expertiza tehnică.

Referitor la construcția recepționată în anul 2001, Curtea constată că deși, formal, recepția s-a realizat în interiorul perioadei supuse verificării, mai precis la data de 05.01.2001, există o prezumție simplă ca lucrările efective și, implicit, și cheltuielile, în condițiile în care anexa gospodărească a fost edificată în regie proprie, s-au situat, în timp, anterior datei de 12.12.2000. Întârzierea în efectuarea recepției este justificată de perioada sărbătorilor de iarnă fiind de presupus că edificarea anexei s-a realizat pe seama unor venituri obținute anterior perioadei verificate.

Trebuie să se aibă în vedere, în acest caz, și prezumția de liceitate a averii, care impune ca îndoială să profite persoanei cercetate, nefiind de conceput ca parte din averea unei persoane să fie confiscată dacă nu există certitudine că dobândirea ei nu s-a putut realiza din venituri licite.

Nu au existat, așadar, în perioada verificată, două case de vacanță ci o casă de vacanță și o anexă gospodărească și oricum, ambele au fost construite și finanțate anterior datei de 12.12.2000, motiv pentru care nu se justifică luarea în calcul a nici unei cheltuieli în acest sens.

O a doua problemă ridicată de Ministerul Public se referă la valoarea contractului de cesiune părți sociale la societatea Ital Agency SRL.

Din actele dosarului rezultă că la data de 09.01.2001, prin contractul de cesiune de părți sociale autentificat sub nr. 742 de BNP Crișan Marcel Bujor, persoanele cercetate au cesionat părțile sociale pe care le dețineau la societatea Ital Agency SRL numitei Boszormeny Smaranda, cu dublă cetățenie, română și canadiană, rezidentă în Monte Carlo, Monaco, în schimbul unui preț de 493.000 USD pentru fiecare cedent.

La o lună și 17 zile după cesiune, cesionarul a cedat, la rândul său, părțile sociale către Rădulescu Mihaela Sanda și Pепенică Ionel, contractul acesta fiind unul cu titlu gratuit, așa cum rezultă din actul autentificat la același notariu la data de 26.03.2001 sub nr. 1705.

Acest venit obținut de persoanele cercetate în urma cesiunii a fost luat în calcul de expertul contabil la stabilirea veniturilor dobândite în perioada supusă verificării.

Cu privire la această problemă au existat soluții diferite în ciclurile procesuale anterioare:

Astfel, Comisia de cercetare a averilor a apreciat, prin Ordonanța nr. 1 din 16.01.2006, că cesiunea de părți sociale a fost un act fictiv și întemeiat pe o cauză ilicită, fiind menit, exclusiv, să conducă la preconstituirea unor probe privind obținerea unor venituri cu care să se justifice cheltuielile ulterioare.

Comisia și-a întemeiat concluziile pe următoarele considerente:

- cesiunea părților sociale s-a făcut către o persoană interpusă, prezentă de asemenea prin intermediar la încheierea în țară a celor două contracte de cesiune, persoană evident neinteresată de acționariatul societății;

- este de neînțeles din punct de vedere logic cum această persoană care a plătit aparent cercetaților suma de 986.000 USD, echivalentă a 26.234.502.000 RON, la un interval de numai o lună și 17 zile, să consimtă pierderea aceleiași sume prin cedarea ei cu titlu gratuit unor terți din țara cu care, s-a dovedit, nu avea nici un fel de legătură;

- la rândul lor, terții beneficiari ai liberalității, nu erau persoane străine cercetaților odată ce Elena Popescu a continuat să aibă legături cu SC Ital Agency SRL și de unde a încasat în anii următori contractului de cesiune sume însemnate de bani, de această dată în calitate de administrator al firmei. În acest sens, nu este înfăptuitoare plata sumei de 15.063.094.070 RON la sfârșitul lunii decembrie 2004, sumă cu titlu de salarii, dar care reprezintă mai mult de jumătate din prețul pretins la 9 februarie 2001 pentru părțile sociale aparent cedate;

- contractul încheiat de cercetați la 9 februarie 2001 nu a avut drept cauză juridică contraprestația pentru părțile sociale cedate, scopul real al actului constând în preconstituirea de dovezi cu care cercetații, în urma operațiilor speculative descrise, să tindă a justifica dobândirea ulterioară a unor bunuri de mare valoare;

- deși, aparent, prin încheierea contractului din 9 februarie 2001, cercetații au încetat de a mai fi acționarii SC Ital Agency SRL, firmă înființată de cercetatul Dan Ioan Popescu, intrat, ulterior, în funcții de demnitate publică, în realitate, cercetații au continuat în fapt să conducă și să stăpânească firma, dovadă fiind, atât calitatea de administrator a cercetatei, cât și salariile substanțiale încasate de la firma de care, doar aparent, cei doi soți s-au dezis în februarie 2001.

- Prin decizia nr. 1 din 01.10.2007 Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat, dimpotrivă, că actul de cesiune se bucură de prezumția de legalitate și înlăturarea lui nu se putea face decât dacă se proba existența simulației. Or Înalta Curte a apreciat că în speță Comisia specială a înlăturat acte juridice intrate în circuitul civil doar în baza unor aprecieri subiective considerându-le „logice” sau „logice” după criteriile ce eludează dispozițiile legale.

- Prin decizia 220/07.04.2008, aceeași instanță în complet de 9 judecători a admis recursul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a casat decizia pronunțată în primă instanță, reținând, cu privire la contractul de cesiune, că din probele administrate rezultă că persoanele cercetate au încheiat contractul de cesiune nr. 742/09.02.2001 și au primit suma de 493000 USD fiecare reprezentând valoarea părților sociale la SC Ital Agency dar nu s-a stabilit dacă ulterior cercetarul a întocmit declarație de avere potrivit art.6 alin.2 din legea 115/1996 pentru că a fost înstrăinat unul din bunurile înscrise în declarația de avere inițială. De asemenea, s-a reținut că completul special a luat în calcul veniturile licite obținute în sumă de 986.000 USD reprezentând contravaloarea părților sociale și a înlăturat susținerea Comisiei de cercetare dar fără a ține seama de faptul că și după cesionarea ulterioară a părților sociale cercetata Elena Popescu a continuat să aibă calitatea de administrator la SC Ital Agency SRL, în această calitate încasând cu titlu de salariu, dar la sfârșitul lunii decembrie 2004, suma de 15.063.094.070 RON plus 136.506.670 RON.

În fond după casare, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin sentința 3932/14.07.2011 a înlăturat din calculul veniturilor sumele încasate cu titlu de preț al cesiunii, apreciind, cu aceleași argumente ca și Comisia specială, că contractul de cesiune a fost un act fictiv.

- Prin decizia 391/05.07.2013 Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul persoanelor cercetate trimitând, din nou, cauza spre rejudecare, de data aceasta la Curtea de Apel București, ca urmare a modificării normelor de competență. Cu privire la contractul de cesiune, instanța de recurs a reținut că instanța de fond nu a respectat limitele rejudecării întrucât problema legalității actului nu a făcut obiectul recursului și nu se înscria în coordonatele stabilite de instanța de recurs pentru rejudecarea cererii. De asemenea, s-a reținut că problema legalității contractului de cesiune de părți sociale nu a fost invocată în primul ciclu procesual și chestiunea nu a fost pusă în discuție cu ocazia celei de a doua judecări a fondului, fiind invocată direct de instanță în procesul de deliberare, în argumentarea soluției.

În fond după casare, cu privire la contractul de cesiune Curtea constată că acesta este dovedit printr-un act notarial și, de asemenea, există acte bancare care confirmă încasarea efectivă a prețului. Cât privește reflectarea cesiunii în declarațiile de avere ale persoanei cercetate, Curtea constată că prima declarație depusă de persoana cercetată Dan Ioan Popescu după momentul cesiunii este cea din data de 20.05.2003, în aceasta nemiaregăsindu-se părțile sociale deținute la societatea Ital Agency. Aceste părți sociale nu au

reapărut nici în declarațiile ulterioare datei de 20.05.2003.

Cât privește încasarea unor sume de bani de la societatea Ital Agency de către persoana cercetată Elena Popescu, Curtea constată că, după momentul cesiunii, această persoană și-a păstrat calitatea de administrator la societate, încasând, în această calitate, indemnizația aferentă administratorilor și bonificații. Cât privește incidența legii 31/1990, Curtea constată că nu există nici o dispoziție legală care să impună administratorilor la o societate comercială cu răspundere limitată să aibă calitatea de asociați la respectiva societate. În aceste condiții cesiunea părților sociale nu se află în contradicție cu menținerea calității de administrator la respectiva societate.

În ceea ce privește bonificația primită de persoana cercetată în luna decembrie 2004, Curtea constată că sumele încasate la datele de 10.12.2004 și 20.12.2004, conform expertizei contabile, trebuie considerate ca un venit licit, dar care nu este apt să justifice achiziții anterioare datei de 10.12.2004, cum este cazul achiziției terenului din data de 06.12.2004. Chiar dacă distanța în timp este mică, menținerea potrivit căreia prețul pentru terenul achiziționat s-a plătit la momentul autentificării actului exclude posibilitatea ca plata să se fi făcut cu bani încasați ulterior.

Caracterul licit al acestui venit decurge din faptul că persoana cercetată avea, la acea dată, conform mențiunilor de la ORC, calitatea de administrator, iar decizia societății de remunerare a administratorilor cu sume suplimentare nu poate fi cenzurată de instanța de judecată.

Referitor la caracterul fictiv al contractului de cesiune, Curtea constată că nu există suficiente dovezi pentru a se trage o astfel de concluzie, așa cum a procedat Comisia specială. Faptul că ulterior achiziționării părților sociale, contra unei sume substanțiale de bani, cesionarul a înțeles să cesioneze, la rândul său, părțile sociale, de data aceasta cu titlu gratuit, nu conduce, în mod necesar la fictivitatea contractului de cesiune încheiat de persoanele cercetate. Chiar dacă gestul cesionarului apare ca nefiresc, explicațiile posibile sunt multiple putând să nu aibă nici o legătură cu persoanele cercetate. Cum prezumția caracterului licit al dobândirii averii impune ca îndoiala să profite persoanei cercetate, și întrucât, în speță, nu există suficiente dovezi care să susțină afirmația că reclamantii nu au cesionat în mod real părțile sociale, contractul de cesiune va fi considerat valabil.

În sprijinul acestei soluții stau faptul că acordul de voință s-a realizat prin contract autentificat, cesiunea a fost înregistrată la ORC, deținerea părților sociale nu a mai fost menționată în declarațiile de avere ulterioare datei cesiunii, persoanele cercetate nu au mai încasat dividende, plata prețului cesiunii s-a realizat prin mijloace bancare. Menținerea persoanei cercetate Elena Popescu în calitate de administrator și remunerarea ei în această calitate precum și soarta părților sociale după înstrăinarea lor de către persoanele cercetate nu constituie dovezi certe în sensul fictivității tranzacției.

Referitor la sumele încasate de către reclamantii din vânzarea unor opere de artă se pun două probleme distincte:

Prima problemă se referă la realitatea vânzării acestor bunuri, instanța supremă impunând să se facă verificări cu privire la toate actele încheiate de persoanele cercetate cu societățile de consignație prin care bunurile au fost vândute.

Din acest punct de vedere Curtea constată că între persoanele cercetate și consignație nu s-au încheiat contracte de consignație propriu-zise, în sensul de instrumentum probationem ci predarea bunurilor în vederea vânzării s-a făcut pe bază de bon de primire. Această lipsă de formalism nu poate conduce la negarea tranzacțiilor întrucât nici o dispoziție legală și nici uzanțele nu impuneau încheierea unui contract cu o anumită formă. Realitatea vânzării și sumele încasate sunt dovedite cu acte comunicate de societatea Condor AP Contract SRL, pe baza înregistrărilor din contabilitatea proprie, acte care au fost analizate de expertul contabil, întocmindu-se, în acest sens o situație a vânzării operelor de artă. Aceste venituri au fost în mod corect luate în considerare la întocmirea expertizei contabile, fiind vorba de venituri obținute din vânzarea unor bunuri mobile, în timpul perioadei verificate.

Cea de a doua problemă se referă la modalitate și, mai ales, la data dobândirii bunurilor vândute prin consignație, întrucât, dacă bunurile au fost deținute anterior mandatului, dobândirea lor nu trebuie justificată în nici un mod în timp ce, dacă dobândirea a intervenit în timpul mandatului de parlamentar și ministru, se impune justificarea surselor de venit care au permis achiziția.

Cu privire la aceasta problemă, Curtea constată că persoana cercetată Dan

Ioan Popescu a menționat, încă din primele declarații de avere, deținerea unor astfel de obiecte. Astfel, atât în declarația de avere din data de 12.12.2000 cât și în cea din data de 09.01.2001, cercetatul Dan Ioan Popescu a declarat că deține tablouri semnate de pictori consacrați, piese de mobilier de artă, statuete. Este adevărat că în aceste declarații nu se face un inventar al acestor bunuri și nici o evaluare dar, pe de altă parte, se constată că declarația s-a dat la nivelul de detaliu impus de legislația de la acea dată, nefiind imputabil persoanei cercetate faptul că legiuitorul nu a solicitat o astfel de detaliere.

Declarațiile date de persoana cercetată au fost confirmate și de declarația martorului Codrin Ștefănescu, acesta afirmând că în casa tatălui cercetatului Dan Ioan Popescu au existat astfel de obiecte de valoare care au revenit persoanei cercetate în urma decesului tatălui său.

Pe de altă parte, și soția acestuia, persoana cercetată Elena Popescu, a adus în față, în momentul repatrierii sale din Italia, mai multe camioane cu bunuri. Din inventarul depus la dosar nu rezultă cu certitudine despre ce bunuri este vorba dar nici nu este exclusă posibilitatea ca parte din bunurile vândute la licitație să se fi numărat printre bunurile repatriate. Persoanei cercetate nu i se poate imputa faptul că nu deține acte scrise de proprietate cu privire la respectivele bunuri, întrucât, fiind vorba de bunuri mobile, opera prezumția că posesorul este și proprietar, astfel încât nici dispozițiile legale nici uzanțele nu impuneau constituirea de titluri de proprietate pentru astfel de bunuri.

În aceste condiții, și în raport de prezumția de liceitate a averii, care impune ca orice îndoială să profite persoanei cercetate, trebuie să se considere că, până la proba contrară, bunurile vândute la consignație făceau parte din masa bunurilor deținute de persoanele cercetate la data de 12.12.2000, nefiind necesară justificarea modului de dobândire a lor.

Este adevărat că nu se poate stabili care bun dintr-acele vândute la consignație au aparținut fiecărui cercetat în parte dar acest aspect este lipsit de relevanță, în condițiile în care controlul se extinde, oricum, la averea ambelor persoane.

În această privință nu se poate considera faptul că în cazul persoanelor cercetate s-ar aplica regimul separației de bunuri, întrucât căsătoria a fost încheiată în România, conform reglementărilor naționale de la acel moment iar simpla declarație ulterioară căsătoriei, dată în fața autorităților italiene în sensul că încheierea căsătoriei s-a făcut sub regimul separației de bunuri nu

este aptă să producă consecințe în acest sens.

În concluzie, Cătea apreciază că includerea veniturilor obținute din vânzarea unor bunuri prin consignație în calculul efectuat de expertul contabil este justificată și în deplin acord cu prezumția caracterului licit al averii.

Față de toate aceste considerente Curtea va admite în parte sesizarea, constatând că nu sunt justificate ca venituri licite achizițiile realizate de persoanele cercetate pentru valoarea de 889.026,60 RON, impunându-se plata către buget a acestei sume.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN NUMELE LEGII

HOTĂRĂȘTE:

Admite în parte sesizarea privind acțiunea în contencios administrativ având ca obiect „controlul averilor (Legea nr. 115/1996)” formulată de reclamantul MINISTERUL PUBLIC - PARCETUL de pe lângă ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE cu sediul în București, sector 5, bd. Libertății nr. 12 în contradictoriu cu pârâții POPESCU DAN IOAN - persoană cercetată, domiciliat în București, sector 1, str. Barbu Delavrancea nr. 63, tronson C3, et. 4, ap. 10 și dom. proc. ales la S.P.A. „Piperea și Asociații” din București, sector 3, Splaiul Unirii nr. 223, et. 3 și POPESCU ELENA - persoană cercetată, domiciliată în București, sector 1, str. Barbu Delavrancea nr. 63, tronson C3, et. 4, ap. 10, STATUL ROMÂN prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE cu sediul în București, sector 5, str. Apolodor nr. 17, AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE cu sediul în București, sector 1, bd. Lascăr Catargiu nr. 15 și ERHAN DANIEL, moștenitor legal al expertului contabil Erhan Leonida, domiciliat în București, sector 2, str. Sarafinesti nr. 30.

Constată că persoanele cercetate POPESCU DAN IOAN și POPESCU ELENA au efectuat cheltuieli nejustificate în valoare de 889.026,60 RON.

Dispune confiscarea sumei menționate și obligă persoanele cercetate să plătească această sumă la bugetul statului în termen de 30 de zile de la rămânerea irevocabilă a prezentei sentințe.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi 19.12.2014.

(167.258)

